

Рух өмірі жайында ойланып-толғану

Рухи Институты

Кітап 1

Рух өмірі жайында ойланып-толғану

Рухи Институты

Топтамадағы кітаптар:

Төменде Рухи Институтымен құрастырылған материалдар тізімі келтірілген. Бұл кітаптар жасөспірімдер мен ересектердің өз қауымдастықтарына қызмет ету қабілетін нығайтуға байланысты жүйелі түрде күш-жігер салу үшін курстардың басты бірізділігі ретінде пайдалануға арналған. Сонымен қатар Рухи Институты баһаи балалар сыныптарының оқытушыларын дайындайтын топтамадағы үшінші кітаптан бастау алатын курстар жинағын және жасөспірімдер топтарының тәлімгерлерін дайындау үшін 5-кітаптың тармағы болатын тағы бір басқа жинақты дамытуда. Бұл да төмендегі тізімде көрсетілген. Айта кетерлік жайт, берілген тізім саладағы тәжірибе алға жылжыған сайын, өзгеріске түсуі мүмкін және даму үстіндегі оқыту материалдары кеңінен қолжетімді болғанда, бағдарламаның қосымша элементтері қосылады.

- 1-кітап Рух өмірі жайында ойланып-толғану
- 2-кітап Қызмет етуге көтерілу
- 3-кітап Балалар сабағын жүргізу, 1-деңгей
Балалар сабағын жүргізу, 2-деңгей (тармақ курс)
Балалар сабағын жүргізу, 3-деңгей (тармақ курс)
Балалар сабағын жүргізу, 4-деңгей (тармақ курс)
- 4-кітап Құдайдың Қос Мазһары
- 5-кітап Жасөспірімдер күшін шығару
Бастапқы түрткі: 5-кітаптың бірінші тармақ курсы
Топтың кеңеюі: 5-кітаптың екінші тармақ курсы
- 6-кітап Құдай Ісіне оқыту
- 7-кітап Қызмет ету жолында бірге жүру
- 8-кітап Баһаулланың Өсиеті
- 9-кітап Тарихи көз бағдарға ие болу
- 10-кітап Серпінді қауымдастықтарды құру
- 11-кітап Материалдық құралдар
- 12-кітап Жанұя мен қауымдастық
- 13-кітап Қоғамдық әрекетпен айналысу
- 14-кітап Қоғамдық дискурстарға қатысу

Авторлық құқық © 2016, 2020 Рухи Ұйымы, Колумбия
Барлық құқықтар қорғалған. 4.1.3.ЖН, қыркүйек 2022

Алғашында испан тілінде жарияланған *Reflexiones sobre la vida del espíritu*

Авторлық құқық © 1987, 1995, 2008, 2020 Рухи Ұйымы, Колумбия
ISBN 978-958-59880-3-3

Рухи Институты
Кали, Колумбия
Электрондық пошта: instituto@ruhi.org
Веб-сайт: www.ruhi.org

МАЗМҰНЫ

Жүргізушіге арналған бірнеше пікірлер.....	v
Баһай Жазбаларын түсіну	1
Дұға.....	15
Өмір мен өлім.....	31

Жүргізушіге арналған бірнеше пікірлер

Рухи Институты ұсынған курстардың басты бірізділігінің, *Рух өмірі жайында ойланып-толғану* деп аталатын бірінші кітабын көптеген жылдар бойы күллі жер шарындағы жергілікті мекендерде оқитындар саны көбейіп келеді. Басым көпшілік жағдайларда кітапті жүйелі түрде кездесіп оқитын оқыту үйірмесінде, қарқынды оқу үшін ұйымдастырылған науқанда немесе мектеп демалыстары кезіндегі лагерьде бірге жиналатын достардың тобында оқып талқылайды. Топтың бір мүшесі жүргізуші ретінде әрекет етеді. Жүргізуші мен басқа қатысушылар арасындағы қарым-қатынас мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынас емес; бәрі де үйренуге ұмтылатын үрдіске саналы түрде қатысады. Дегенмен жүргізуші талқылаудың салғырт және селқос ұйымдастырушысы емес. Курстар бірізділігінің айтарлықтай санын аяқтаған соң және олар ынталандыратын қызмет ету әрекеттерін орындаған соң, ол (ер не әйел адам) оқып жатқан материалдың мақсатына жетуге топтың әр мүшесіне көмектесе алады. Бірінші кітаптың жүргізушілері ретінде әрекет ететіндер осы кіріспеде берілген пікірлерді бірнеше рет қайта қарауды пайдалы деп табуы мүмкін.

Бүкіл әлемдегі қатысушылар осы институттың бірінші курсына әр алуан ортадан келеді. Кейбірі өздері қабылдаған Құдай Ісіне қызмет ету қабілеттерін нығайтуға үміттенетін баһаи қауымдастығының мүшелері болып табылады. Басқалары курсты Баһаи Сенімін дін ретінде өздерінің зерттеулерінің бастауы ретінде көреді. Ал тағы басқаларын баһаи мұраттары қызықтырады, олар қауымдастықтың мақсаттары және талпыныстарымен танысқылары келеді. Сонымен қатар баһаи қауымдастығының көмегімен көбінесе алға жылжытылатын әртүрлі бағдарлама арқылы қоғамға қызмет ету қабілеттерін дамытуды қалайтын көптеген жастар курсты бастапқы қадам ретінде қолданады.

Рухи Институтының курстары адамзатқа қызмет ету жолын көрсететіні және осы жолда әрқайсымыздың басқаларға көмектесіп және олардың көмектерін алып, өз жылдамдығымызбен жүретініміз әр қатысушыға ең басынан анық болуы керек. Осы жолмен жүру қос қырлы адамгершілік мақсатқа ұмтылуды тұспалдайды: өзінің рухани әрі интеллектуалды өсуімен айналысу және қоғамның жаңадан құрылуына үлес қосу. Осы жолдағы прогресс, түсіну мен білімді, рухани қасиеттер және мақтауға тұрарлық көзқарастарды, сондай-ақ көптеген дарындар мен дағдыларды талап ететін бірқатар қабілеттердің дамытылуын қамтиды. Институт кітаптары сүйенетін білімнің қайнар бұлағы, бір жағынан, Баһаи Сенімінің ілімі және басқа жағынан, жер шары баһаи қауымдастығының материалды және рухани өркениетті алға жылжытудағы жинақтаған тәжірибесі болып табылады. Институт Баһаулланың біз қандай тұлға бола алатынымыз жайлы және біз құратын өркениет қандай бола алатыны жайлы көзбағдармен шабыттанған. Бұл көзбағдарды барлық қатысушылар шыққан орталарына қарамастан жеңіл қабылдайды деген үміт бар және осы жайында әр кітаптың әрбір тарауында анық айтылған.

Әлемдегі түрлі ұстанымдар мен идеологиялар жақтаушыларын өздеріне тарту үшін кез келген мүмкін құралды пайдалануға дайын кезде, Баһаи Сенімімен таныс емес адамдардың Рухи Институтының ниеті жайында шынайы сұрақтары болуы мүмкін, әсіресе: «Менен дінімді өзгертуді сұрап жатыр ма?» немесе «Менен дінге қосылуды сұрап жатыр ма?» дегендей. Мұндай сауалдар жүргізушіге жоғарыда келтірілген курстар бірізділігінің мақсатын түсіндіруге мүмкіндік береді. Баһаилар достарының қауымдастыққа қосылғанын көргілері келетіні қалыпты жағдай, дегенмен жүргізуші өз ілімінде адамдарды дінге тартуға қатысуға тыйым салынатынын айтқысы келер. Институт курстары арқылы ашылған қызмет ету жолымен алға жылжу үшін Баһаулла ілімін үнемі тереңдетіп түсіну талап етіледі, бұл жайында материалдарда нақты айтылған; әр адамның Ілімді қабылдауы және оған сенуі еш қысымсыз өз еркімен шешілетін сұрақ.

Сондықтан бірізділіктің барлық кітаптары үшін ең маңызды болып табылатын түсіну сұрағымен осы бірінші кітаптың басталатыны таңғаларлық емес. Қасиетті Жазбаларды оқу – адам өмір бойы кездестіретін мыңдаған беттерді оқумен бірдей емес және «Баһаи Жазбаларын түсіну» тарауының мақсаты қатысушыларға күн сайын Қасиетті Жазбалардан үзінділерді оқып, олардың мағынасы жайында ойлану әдетін және олар қызмет ету жолына аяқ басқан кезде, айтарлықтай дәрежеде көмектесетін әдетті қалыптастыруға бағытталған. Оларды осы оқуда бағыттау үшін жүргізуші түсіну тақырыбына көп ойланып-толғануы тиіс.

Баһаи Жазбалары терең рухани ақиқаттарды қамтиды және біз олардың шексіз мағыналары жайлы түсінігімізде алға жылжысақ та ешқашан шешуші нәтижеге жете алмайтынымызды білеміз. Біз, үзіндіні бірінші рет оқығанда, оның тікелей мағынасы жайлы, жалпы, негізгі ұғынушылыққа ие боламыз және тараудың бірінші бөлімі бұны бастапқы нүкте ретінде алады. Осылайша, «Әлемнің жақсаруына таза әрі игі істер, мақтауға тұрарлық және лайықты мінез-құлық арқылы жетуге болады» деген дәйексөзді оқыған соң, қатысушылардан жай ғана «Әлемнің жақсаруына қалайша жетуге болады?» деп сұрайды. Бір қарағанда, осы сияқты көптеген сұрақтар мен жаттығулар тым қарапайым болып көрінуі мүмкін. Бірақ Институттың осылай басталуын жылдар бойғы тәжірибе ақтайтын сияқты. Үзіндідегі ақиқаттың барлық деңгейлерін табудағы асығыстықта, сана оның айқын мағынасын байқамай жіберіп алмауын есімізге салып отыруымыз қажет. Ұғынудың осы бірінші деңгейіне назар аудару да топтың кеңесуі үшін маңызды болып табылады: жеке адамның ой-пікіріне Құдіретті даналықпен нұрлануға жол бергенде, ой бірлігіне жеңіл жетуге болады.

Осы жерде атап өтетін маңызды жайт: көптеген үзінділердің тікелей мағыналарын түсіну үшін бөлек тұрған сөздерді мәнмәтіннен тыс ұзақ талқылаудың еш пайдасы жоқ. Сонда да, кейбір жағдайда топқа сөзді сөздіктен іздеу қажет болуы мүмкін. Дегенмен қатысушыларға сөздердің мағыналарын тұтас сөйлемдер және абзацтарды оқып зерттеуді үйрену анағұрлым пайдалы.

Түсінік тек тікелей мағынада болмауы үшін пікірлердің қалайша нақты көрініс табатынын көрсететін мысалдар көмектесе алады. Ол үшін тек қарапайым жаттығулар ғана талап етіледі. Мысалы, екінші бөлімде қатысушылардан жаңа ғана оқыған үзінді бойынша белгілі бір сипаттамалардың мақтауға тұрарлық не тұрарлық еместігін анықтауды сұрайды. Төртінші бөлімдегі дәл сондай жаттығуда оларды бес ізгі қасиеттерді атауға, содан соң Жазбаларда «адамның барлық ізгі қасиеттерінің негізі» ретінде суреттелген шыншылдықсыз олардың қандай да біреуін иеленуге болатынын не болмайтынын шешуге ынталандырады.

Тараудың мақсатына жету үшін қатысушылардан түсінуде алға жылжу талап етіледі. Бұл берілген үзінділердің кейбір салдары жайлы ойлау арқылы жүзеге асады. Екінші бөлімде «Мейірімді адамдардың жер бетінде аздығы сонша – олардың істерінің еш әсері жоқ» деген пайымдаудың шын шын еместігін анықтау талап етіледі. Бұл жерде мақсатқа жету үшін жай ғана ой-пікір алмасумен шектелмеу керек. Жүргізуші кідіріс жасап, қатысушылардың жауаптарының себебін сұрауы тиіс. Бұл пайымдау өткен бөлімдегі бірінші дәйексөзге қайшы болғандықтан, міндетті түрде жалған болуы тиіс – міне, топ осындай қорытындыға келуі керек. Баһаилар басқаларға өздерінің күнәлары жайында ашық айта ала ма, жоқ па – бұл да осындай түрге жататын жаттығудың мысалы. Бұл оқылған үзінділердің ешбірінде айқын аталып кетпесе де, оны «Жауапқа тартылмас бұрын, күн сайын өзіңе есеп бер» деген жолдардың мағынасын зерттеуден алуға болады. Күнәдан арылу мақсатында кемшіліктерін ашып айтуға Баһаи сенімінде тыйым салынған.

Еш уақытта тараудағы жаттығулар қарастырылып жатқан үзінділерде сақталған мағынаның ауқымын қамтып алуға тырыспайды. Әр жүргізуші қарастыруы қажет бір сұрақ бар: қандай да бір берілген жаттығуды талқылау үшін қанша уақыт жұмсалуды қажет. Мұнда қатысы бар, бірақ жанама тұжырымдамалардың барлығын қарастырамын деген ниетпен созылған талқылаулар материалдың тиімділігін төмендететінін есте ұстау маңызды. Әр топ алға жылжудың орынды ырғағын орнатуы қажет; қатысушылар өздерінің қабілеттеріне сәйкес тұрақты түрде алға жылжып жатқандарын анық сезулері керек. Алайда жүргізуші бөлімдердің жаттығуларын мазмұнды талдаусыз, жедел әрі үстіртін өтілмеуі үшін де зейінді болуы тиіс; тек сұрақтарды ғана толтырып, осылай алға жылжыған топтар ешқашан ұзақ мерзімді нәтижелерге жетпеген.

Еске салуға лайықты бір ақырғы сәт: жүргізуші топтың әр мүшесінің материалдың көмегімен үйрену үрдісінде болуына көз жеткізуге жауапты. Әр адамның, сөйлеуі үшін еш қысым түсірмей, қатыстырып отыру, жүргізуші үшін ылғи да қиын жағдай болып табылады. «Бұл сен үшін нені білдіреді?» деген тәрізді сұрақтарды қою бұндай қиындықтарды шешпейтіндігін ұғыну керек. Осы тәрізді сұрақтар білім мен ақиқатты жай ғана пікір деңгейіне төмендетуге бейім. Сол себепті топ мүшелері арасында кеңесу, шын мәнінде, түсінудің артуына алып келетін жағдай жасау қиынға соғады.

Бірінші тараудағыдай, осы кітаптың екінші тарауында рухани өмірге маңызды әдет – тұрақты түрде дұға оқу әдеті қарастырылады. Ол кіріспе бөлімде «қызмет ету жолы» тұжырымдамасын, осы жолмен жүру үшін біз қос қырлы мақсат-мұратпен ынталануымыз тиіс екенін ұсына отырып, айқындайды. Қатысушылар осы мақсаттың табиғаты жайында жаңа түсінік беретін дәйексөздердің бастапқы жинағын зерттейді. Бұл тақырып болашақ курстарда ашылып дамытылады.

Дұғаның маңыздылығы осы тақырыптың мәнмәтіні ретінде осы тарауда зерттеледі. Онда өткен абзацтарда суреттелгендей тәсіл қолданылады. Сұрақтар мен жаттығулар оқылып жатқан Жазба үзінділерінің мағынасын түсінуді алға жылжыту үшін құрастырылған. Топ тарау бойынша алға жылжыған сайын, жүргізушіге, өткен заманның тәжірибелері мен түсіндірмелерінде тамыр жайған ұғымдарды талдау арқылы, пайда болған күмәнді сейілту қажет болуы мүмкін. Кейбір дәстүрлерде салт жора мен рәсім ішкі күйдің маңыздылығын көлегейлей бастаған, сондықтан көбісі, тәнді қоректендіруде астың маңыздылығындай, адам жаны үшін де маңызды болатын дұғаның қажеттілігін елемейді.

Сондықтан, ең бастысы, тарау қатысушыларды «Құдаймен тілдесу» және Оған жақын болуды қалауға ұмтылдырады. Дұғалық күйге ену деген не, сол күйдегі біздің жүрегіміз бен санамыздың күйі қандай, біз оңаша не кездесулерде оқыған дұға кезіндегі біздің айналамызға жасалатын жағдай қандай деген сұрақтар қарастырылып жатқан идеяларда берілген. Шындығында да, қауымдасып оқыған дұғадан туындайтын күштер жайлы біраз ойланған соң, қатысушылардан дұға мен сиыну жиналыстарын өткізуді қарастыруды сұрайды.

Кітаптың «Өмір мен өлім» атты үшінші тарауын оқу, қызмет ету жолымен жүруге берілгендікті күшейтіп, оны анағұрлым терең мәнге бөлейді деп үміттенеміз. Осы әлемдегі қызмет етуді біздің жердегі тіршілігіміздің шегінен тыс созылып жатқан және біздің жанымыз Құдайдың барлық әлемдерінде дамыған сайын, мәңгілікке жалғасатын өмірдің толықтай мән-мағынасында жақсы түсінуге болады. Оқу барысында, техникалық дайындықтан бөлек, қатысушылар өз іс-әрекеттерінің мәні мен маңыздылығын айрықша ұғынулары керек. Тәжірибе көрсететіндей, тек осындай ұғыну жоғарлағанда ғана, олар өз үйренулерінің белсенді әрі жауапты «иелері» ретінде сезіне бастайды.

Тараудың әр бөлімі Баһаи Жазбаларынан алынған бір-екі дәйексөздермен басталып, бірнеше жаттығулармен жалғасады. Осы тарауда келтірілген үзінділердің тілі өткен екі тарауға қарағанда анағұрлым күрделі. Әлбетте, топ үшін күрделі сөздерге ұзақ ойланудың қажеті жоқ; жүргізуші барлығының әр бөлімде қарастырылған негізгі ойды ұққандарына көз жеткізгісі келуі мүмкін және осыны жаттығулар арқылы орындауға тырысады.

Тақырыптың табиғатын ескере отырып, нақты мысалдарды қамтитын жаттығулар сирек кездеседі. Көбісі тұжырымдамалық деңгейде келтірілген. Ескере кететін жайт – бұл жаттығуларда қойылған сұрақтарға тез немесе анық

түрде жауап беруге болмайды. Олар тақырып жайлы түсінікті арттыру үшін енгізілген; егер қатысушылар жай ғана сондай сұрақтар төңірегінде ойлана бастаса, үйрену мақсаты орындалады деген сөз.

Алғашқы бірнеше бөлімдер, тіршілік етудің осы деңгейінде өзара бірігіп адам баласын құрайтын жан мен тәннің арасындағы қарым-қатынасқа арналған. Осы бөлімдерде берілген негізгі ой – жанның физикалық мән еместігі; оның тәнмен байланысын айнада пайда болатын жарықпен салыстыруға болатындығы. Оның бетін басатын шаң да, айнаның ақырғы жойылуы да жарықтың өзінің әсемдігіне әсер етпейді. Өлім – тек тән мен жанның арасындағы байланыс бұзылған кездегі жағдайдың өзгеруі ғана. Содан соң жан өзінің Жаратушысына қарай мәңгі өрлейді.

Бұдан кейін тарау өмірдің мақсаты – Құдайды танып-білу мен Оған жету – сұрағына бұрылады. Осында талқылау екі кең тақырып төңірегінде шоғырланады. Біріншісі – осы әлемдегі біздің өміріміздің мақсаты, екіншісі – жанның өлімнен кейінгі саяхаты. Жан – Құдайдың белгісі және Оның барлық есімдері мен қасиеттерін көрсетеді. Дегенмен адам бойындағы потенциалды күш жасырынулы; оларды тек адамзатты бағыттау үшін белгілі бір уақытта келіп тұратын қасиетті Болмыстар яғни Құдай Елшілерінің көмегімен ғана ашуға болады. Олар беретін рухани білімнің көмегімен біздің бойымыздағы жасырынулы қазыналар айғақталуы мүмкін.

Ал өлімнен кейінгі жанның саяхаты туралы ойлану үшін қатысушыларға бірнеше пікірлер берілген: Құдайға адал болғандар нағыз бақытқа жетеді; біздің ешбіріміз өміріміздің соңын ешқашан біле алмаймыз және сол себептен бір-бірімізді кешіріп, өзімізді басқалардан жоғары сезінбеуіміз керек; осы әлемдегідей келесі әлемде де жан өрлеуін жалғастырады және біз осында дамытқан рухани дарындар бізге о дүниеде көмектеседі; біз өзіміздің сүйіктілерімізді бұдан кейінгі патшалықта танитын боламыз, осы әлемдегі өмірімізді есте сақтаймыз және киелі де қасиетті жандармен серік болудан ләззат аламыз.

Тарау бізді келесі әлемнің игілігіне сендіретін және осы өмірдің өзгерістері мен тағдыр тауқыметінің бізді қапаландыруына жол бермеуге шақыратын Баһаулла Жазбаларынан үзіндімен аяқталады. Содан соң қатысушылардан оқып білгендерінің өз өмірлеріне тигізетін салдары жайлы ой толғауды сұрайды.

Баһаи Жазбаларын түсіну

Мақсаты

Күн сайын Қасиетті Жазбалардан
үзінділерді оқу және олардың мағынасы
жайында ой толғау әдетін дамыту

1-БӨЛІМ

Осы тараудың мақсаты – сізге күн сайын Қасиетті Жазбалардан үзінділерді оқу және олардың мағынасы жайында ой толғау әдетін нығайтып дамытуға көмектесу. Тарау сізден Жазбалардан алынған бір сөйлемдік пайымдауларды оқып, жауабы сол пайымдаудың өзі болып табылатын сұраққа жауап беруді сұрайтын қарапайым жаттығумен басталады. Орындауы қарапайым болғанымен, бұл жаттығу сіздерге келтірілген пайымдаулардың мағынасы жайында ойланып, оларды есте сақтауға көмектеседі.

«Әлемнің жақсаруына таза әрі игі істер, мақтауға тұрарлық және лайықты мінез-құлық арқылы жетуге болады».¹

1. Әлемнің жақсаруына қалайша жетуге болады? _____

«Уа Баһа адамдары, сөздері істерімен сәйкес келмейтіндердің жолымен жүруден сақтаныңдар».²

2. Кімнің жолымен жүрмеуіміз керек? _____

«Уа Болмыс Ұлы! Жауапқа тартылмас бұрын, күн сайын өзіңе есеп бер...»³

3. Жауапқа тартылмас бұрын, біз не істеуіміз керек? _____

«Былай де: Уа бауырлар! Сөздерің емес, сендерді істерің әшекейлейтін болсын».⁴

4. Біздің шынайы әшекейіміз не болуы керек? _____

«Қасиетті сөздер мен таза әрі игі істер рухани даңқ көгіне көтеріледі».⁵

5. Қасиетті сөздер мен таза әрі игі істер не істейді? _____

2-БӨЛІМ

Төменде сіздер жаңа ғана оқыған дәйексөздер бойынша бірнеше жаттығулар келтірілген. Олар сізге тобыңызда үзінділердің маңыздылығы жайында ой толғауды жалғастыруға көмектеседі және оларды ойланбай істей салуға болмайды. Әрине бұл әр жаттығуды көп талқылау қажет дегенді білдірмейді. Бірақ жаттығу қиын болғанда, тобыңыздың жүргізушісі сіздерге оны мұқият зерттеуде көмектеседі.

1. «Мақтауға тұрарлық» деген сөз, ол мадаққа лайық дегенді білдіреді. Төмендегінің қайсысы мақтауға тұрарлық?

_____ Жақсы жұмысшы болу
_____ Басқаларды сыйлау
_____ Ыждағатты болу
_____ Өтірікші болу
_____ Жалқау болу
_____ Басқаларға қызмет ету

2. «Жауапқа тартылмас бұрын» деген нені білдіреді? _____

3. Келесі пайымдаулардың қайсысы шын:

_____ Мейірімді адамдардың жер бетінде аздығы сонша – олардың істерінің еш әсері жоқ.
_____ Басқа адамдардың пікірлерімен сай келген нәрсе – дұрыс.
_____ Құдайдың Ілімімен сай келген нәрсе – дұрыс.

4. Келесінің қайсысы таза әрі игі істер?

_____ Балаларға қамқор болу және оларды оқыту
_____ Ұрлау
_____ Басқалардың дамуы үшін дұға оқу
_____ Қиын жағдайдан шығу үшін аздап өтірік айту
_____ Басқаларға көмектесіп, сый күту

5. Келесі жағдайлардың қайсысында адамның сөздері мен істері бір жерден шықпаған?

_____ Біреу біздің барлығымыз бірлікте болуымыз керек деп қайталай береді, алайда өзінің мінез-құлқы шиеленіс тудыра береді.
_____ Біреу кіршіксіз өмірдің құндылығын мадақтайды, бірақ некеден тыс жыныстық қатынастарға түседі.
_____ Біреу ішімдікке тыйым салатын діни сенімді ұстануды жариялайды, бірақ өзі кейде алкоголь ішеді.

_____ Біреу ерлер мен әйелдердің теңдігін жақтайды, бірақ жұмыс беруші ретінде әйелдерге дәл сондай жұмыс үшін ерлерге қарағанда анағұрлым аз төлейді.

6. Баһаи үшін басқа адамның алдында күнәсін айтып, күнәдан арылуға рұқсат па? _____
7. Күнәсін айтудың орнына ол не істеу керек? _____

8. «Рухани даңқ көгі» деген нені білдіреді? _____

9. Жаман қылықтар әлемге қалай әсер етеді? _____

10. Жамандық жасағандардың істері олардың өздеріне қалай әсер етеді? _____

3-БӨЛІМ

Ал енді Жазбалардан алынған келесі дәйексөздерді оқып, сол жайында ой толғаңыз. Содан соң оларды жаттап алуға тырысыңыз.

«Шыншылдық адамның барлық ізгі қасиеттерінің негізі болып табылады».⁶

1. Адам баласының барлық ізгі қасиеттерінің негізі не? _____

«Шыншылдық болмаса, жан Құдайдың ешбір әлемдерінде дамып-жетіліп әрі жетістікке жете алмайды».⁷

2. Шыншылдық болмаса, не мүмкін емес? _____

«Уа адамдар, тілдерінді шыншылдықпен әшекейлеңдер, ал жандарынды адалдықпен өрнектеңдер».⁸

3. Біз тілімізді немен әшекейлеуіміз керек? _____

4. Біз жанымызды немен өрнектеуіміз керек? _____

«Көз-қарасың пәк, қолың адал, тілің шыншыл, ал жүрегің білім жарығымен нұрланған болсын».⁹

5. Біздің көз-қарасымыз қандай болуы тиіс? _____
Қолымыз ше? _____ Тіліміз ше? _____
Жүрегіміз ше? _____

«Құдай шатырының астында тұрып жатқандар әрі мызғымас даңқтың тағында орныққандар, тіпті аштан өліп жатса да, көршісі қаншалықты лайықсыз әрі жиіркенішті болса да, оның мүлкіне қолын сұғып, оны заңсыз тартып алудан бас тартады».¹⁰

6. Біз аштан өліп бара жатсақ та, не істеуден бас тартуымыз керек?

4-БӨЛІМ

Осы тараудағы кейбір жаттығуларға нақты жауап беру керек екенін сіз, бәлкім, 2-ші бөлімнен байқаған боларсыз. Осындай жағдайларда, егер жауап жайлы күмәндансаңыз, тобыңыздың жүргізушісі сізге және басқа қатысушыларға ой бірлігіне жетуге көмектесе алады. Басқа жаттығулар үшін талқылаудың да өзі маңызды болып табылады және ешбір нақты жауап күтілмейді. Осы бөлімде 3-ші жаттығу бірінші түрге жатады, ал 6-шы жаттығу екіншісіне жатады.

1. Шыншылдық адамның барлық ізгі қасиеттерінің негізі болып табылады. Бес ізгі қасиетті тізіп жазыңыз: _____

2. Осы қасиеттерді біз шыншылдықсыз иелене аламыз ба? _____

3. Келесі пайымдаулардың қайсысы шын:

- _____ Адам өтірік айта тұрып, әділетті бола алады.
- _____ Ұрлық жасаған адамның қолы адал.
- _____ Адал қол ешқашан өзіне тиесілі емес нәрсеге тиіспейді.
- _____ Порнографиялық материалдарға қарау Баһаулланың пәк көз-қарасқа ие болу кеңесіне қайшы келеді.
- _____ Шыншылдық өтірік айтпауды білдіреді.
- _____ Шынайылық – жан-дүниенің әшекейі.
- _____ Жалған сөйлейтін адам рухани дами алады.
- _____ Анда-санда өтірік айта салғанның еш жамандығы жоқ.
- _____ Егер адам аш болса, Құдайдың алдында ұрлық қабылданады.
- _____ Кейінірек қайтарамын деген оймен бір нәрсені иесінің рұқсатынсыз алу ұрлыққа жатпайды.
- _____ Біз шынайылықпен әрекет етіп және әділ әрі шыншыл болсақ, біздің жүрегіміз нұрланады.
- _____ Айлакерліксіз табысты бизнес жасау мүмкін емес.

4. Өз-өзіне өтірік айту мүмкін бе? _____

5. Біз өтірік айтқанда, неден айырыламыз? _____

6. Егер бәріміз шыншыл әрі шынайы болсақ, жер беті қандай болар еді? _____

5-БӨЛІМ

Келесі дәйексөздерді оқып, оларды жаттап алуға тырысыңыз. Жазбалардағы дәйексөздерді жаттау аса мадақталады және сіз бұған бар күшіңізді салғаныңыз абзал. Әрине, үзінділерді барлығы оңайлықпен жаттай алмайды. Дегенмен күш салу, бізге пікірлерді ақыл-санамызда және жүрегімізде мықтап сақтап қалуға және оларды түпнұсқа мәтінге мүмкіндігінше жақын болатын сөздермен жеткізуге көмектеседі.

«Жылы сөйлеу адамдардың жүректерін баурайды. Ол – рухани азық, ол сөздерге мән береді, ол – даналық пен түсіну жарығының қайнар көзі...»¹¹

1. Жылы сөйлеуді қалай сипаттауға болады? _____

2. Жылы сөйлеу сөздерге қалай әсерін тигізеді? _____

«Уа Құдайдың сүйіктілері! Бұл қасиетті Заңпатшалығында дау-жанжал мен алауыздыққа еш рұқсат жоқ. Кімде-кім бұны бастаса, өзін Құдайдың рақымынан айырады».¹²

3. Жоғарыдағы дәйексөзге сай, осы Заңпатшалықта неге тыйым салынады?

4. Дау-жанжалды бастаған өз-өзіне не жасайды? _____

«Бұл Заманда Құдайдың Қасиетті Ісіне Оның сүйіктілерінің арасындағы араздық пен ұрыс-керіс, келіспеушілік, жатсыну мен немқұрайлылықтан басқа ештеңе артық қатер келтіре алмайды».

5. Құдай Ісіне қандай жағдайлар қауіпті зиян келтіреді? _____

«Достықты тек сөз жүзінде ғана білдірмеңдер, жолдарыңда кім кездесе де, жүректеріңде оған деген махаббатқа толы мейірімділік оты лауласын».¹⁴

6. Достықтың қандай түрімен қанағаттанбауымыз керек? _____

7. Біздің жүрегімізде не лаулап жануы керек? _____

«Соғыс жайында ой туса, оған одан да күштірек бейбітшілік туралы ойды қарсы қойындар. Жеккөрушілік туралы ойды, бұдан да күштірек сүйіспеншілік ойы жоюы тиіс».¹⁵

8. Соғыс туралы ойға нені қарсы қою керек? _____

9. Жеккөрушілік туралы ойды немен жою керек? _____

6-БӨЛІМ

Жоғарыдағы дәйексөздерді есте ұстай отырып, келесі жаттығуларды орындаңыздар.

1. Жылы сөйлеу жүректерді қалай баурайды? _____

2. Келесі пайымдаулардың қайсысы мейірімді тілден шығады?

_____ «Мазамды алмашы!»

_____ «Сен неге бұны түсінбейсің?»

_____ «Кешіріңіз, шамалы күте тұра аласыз ба?»

_____ «Неткен сұмдық балалар!»

_____ «Рахмет, сіз сондай мейірімдісіз!»

_____ «Менің қазір саған еш уақытым жоқ. Менің қолым бос емес».

3. Келесі жағдайлардың қайсысында дау-жанжал мен алауыздық бар?

_____ Кеңесу барысында екі адам қандай да бір тақырып бойынша әр түрлі ой-пікірді білдіреді.

_____ Кеңесу барысында екі адам сөзге келіп, бір-бірімен дауласады.

_____ Екі адам бір-бірімен сөйлеспейтіндіктен, олар апта сайынғы дұғалық кездесуге қатысуды тоқтатты.

_____ Жобада бірге жұмыс істейтін топ мүшелері, әрқайсысы, басқалары өздерінің міндеттерін істемейтінін айтып, шағымдана береді.

4. Келесі жағдайлардың қайсысы жатсынудың белгілерін танытады?

_____ Екі дос көшеде бір-бірін байқамағандай жанынан өтіп кетеді.

_____ Дұғалық кездесуге келген кісіні барлығы жылы шыраймен қарсы алады.

_____ Топтың екі мүшесі бір-біріне сыпайылық танытса да, жобада бірге ат салысуға ынталары жоқ.

5. Келесі пайымдаулардың шын екенін шешіңіз:

- _____ Басқалардың жүрегіне ауыр тиер - тимесіне қарамастан олар жайында не ойлайтымызды нақты айтуымыз керек.
- _____ Дау-жанжалдан құтылу үшін өтірік айтуға болады.
- _____ Дау-жанжалды мейірімділік және сүйіспеншілікпен жеңуге болады.
- _____ Сүйіспеншілікпен айтылған сөз анағұрлым тиімді.
- _____ Ұрыс бастаған адаммен ұрсуға болады.
- _____ Ауырған немесе мұнайған кезде, адамның басқалармен дөрекі болуға хақы бар.
- _____ Қателескен адамдарды күлкі қылу мейірімділікке жатпайды.
- _____ Достар бір-біріне ренжіп қалғанда, әрқайсысы татуласу үшін айрықша күш салуы керек.
- _____ Достар бір-біріне ренжіп қалғанда, әрқайсысы басқаларының татуласуға бірінші күш салуын күтуі керек.

7-БӨЛІМ

Төмендегі дәйексөздерді оқып, оларды жаттап алыңыз:

«... ғайбат жүректің жарығын сөндіріп, жанның өмірін құртады».¹⁶

«Өзің күнәһар бола тұра, өзгенің күнәсі жайында айтпа».¹⁷

«Жамандықты айтпа, сонда жамандықты естімейсің; басқалардың айыбын асыра айтпа, сонда өз айыбың артық көрінбейді. . .»¹⁸

«Уа Болмыс Ұлы! Өз айыптарыңды ұмытып, өзгелердің айыптарымен қалайша әлексің?»¹⁹

1. Ғайбат сөйлеген адамның өзіне ғайбат қалай әсер етеді? _____

2. Басқа адамдардың қателері туралы айтпас бұрын, біз не жайлы ойлауымыз керек? _____

3. Басқалардың айыбын асыра айтсақ, бізбен не болады? _____

4. Басқа адамдардың айыптары жайлы ойлағанда, біз нені есте сақтауымыз керек? _____

8-БӨЛІМ

Жоғарыдағы дәйексөздерді есте ұстай отырып, келесі жаттығуларды орындаңыздар.

1. Басқалардың кемшіліктеріне назар аударған адам жан дүниесінің дамуы қалай болады? _____

2. Ғайбат сөз қауымдастыққа қалай әсер етеді? _____

3. Біреу басқа адамның кемшіліктері жайлы айта бастағанда, сіз не істейсіз?

4. Келесі пайымдаулардың шын екенін шешіңіз:

_____ Біреудің нағыз кемшіліктері жөнінде айтсақ, біз ғайбат айтпағанымыз.

_____ Біреудің мақтауға тұрарлық қасиеттерін де, кемшіліктерін де бірдей айтсақ, біз ғайбат айтпағанымыз.

_____ Ғайбат айту – біздің қоғамымызда дағдылы құбылысқа айналған және одан құтылу үшін тәртіпті дамытуымыз керек.

_____ Егер тыңдаушы біздің басқа адам туралы айтқанымызды ешкімге айтпауға уәде берсе, онда ғайбаттың ешқандай зияны жоқ.

_____ Ғайбат бірліктің ең үлкен жауларының бірі болып табылады.

_____ Егер біз әрдайым басқа адамдар жайлы сөйлесуді әдетке айналдырсақ, бұл оңай ғайбат айтуға айналуы мүмкін.

_____ Жергілікті Рухани Жиналыстың кездесуінде комитетке тағайындау үшін әр түрлі адамдардың қабілеттерін талқыға салу ғайбат болып табылады.

_____ Ғайбат айтқымыз келсе, біз өзіміздің кемшіліктерімізді еске түсіруіміз керек.

_____ Біреудің Сенімге зиян келтіретін іс жасап жатқанын білсек, бұны қауымдастықтың мүшелерімен талқылауымыз керек.

_____ Біреудің Сенімге зиян келтіретін іс жасап жатқанын білсек, бұл жайында тек Жергілікті Рухани Жиналысқа хабарлауға тиіспіз.

_____ Ерлі-зайыптыларға басқа адамдардың кемшіліктері жайлы сөйлесудің ешқандай жамандығы жоқ, өйткені олар бір-бірінен құпия сақтамаулары тиіс.

9-БӨЛІМ

Басында айтылып кеткендей, осы тараудың мақсаты – қатысушыларға күн сайын Қасиетті Жазбалардан үзінділерді оқу және олардың мағынасы жайында ой толғау әдетін дамытудағы күш салуларына көмектесу. Құдайдың өлең-жазбаларын әр таңда және кеште оқу біздің рухани дамуымызға алып келетін Баһаулланың заңы болып табылады. Келесі үзінді бізге осы міндеттерді орындаудан алатын жомарттықтар жайлы еске салады және сізге оны жаттап алу ұсынылады:

«Менің сөздерімнің мұхитына сүңгіңдер, сонда сендер оның құпияларын ашасындар, оның түбінде жасырын жатқан даналық інжулерін табасындар».²⁰

Осы тарауды аяқтаған соң, сіз Баһаулла Жазбаларынан кітап алып, оны күнделікті оқуды қалайтын боларсыз. Бастамасы ретінде Тылсым сөздер жақсы таңдау болады.

СІЛТЕМЕЛЕР

1. Шоғи Әффенді, Таңғажайып Әділдіктің Келуі (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2006, 2018), 39 абз., 36-37 бб. келтірілген Баһаулла.
2. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері* (Уилметт: Баһаи Баспасы, 1983, 2017 жж. басылым), СХХХІХ, 8 абз., 345 б.
3. Баһаулла, Тылсым Сөздер (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2003, 2012 жж. басылым), араб тілінен, № 31, 11 б.
4. Дәл сол жерде, парсы тілінен, № 5, 24 б.
5. Дәл сол жерде, парсы тілінен, № 69, 46 б.
6. Шоғи Әффенді, Таңғажайып Әділдіктің Келуі, 40 абз., 39 б. келтірілген Абдул-Баһа.
7. Дәл сол жерде.
8. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері*, СХХХVІ, 6 абз., 336 б.
9. *Кітаб-и-Аздастан кейін ашылған Баһаулла Шарғылары* (Уилметт: Баһаи Баспасы, 1988, 2005 жж. басылым), № 9.5, 138 б.
10. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері*, СХХХVІІ, 3 абз., 338 б.
11. Дәл сол жерде, СХХХІІ, 5 абз., 327 б.
12. Абдул-Баһаның Еркі мен Өсиетхаты (Уилметт: Баһаи Баспасы, 1944, 2013 жж. басылым), 26 б.
13. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері*, V, 5 абз., 8 б.
14. *Париждегі Сұхбат: 1911 жылы Абдул-Баһаның сөйлеген сөздері* (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2011), № 1.7, 6 б. жарияланған 1911 жылдың 16 және 17 қазанында берген сұхбаттан.
15. Абдул-Баһаның 1911 жылдың 21 қазанында берген сұхбатынан, дәл сол жерде, № 6.7, 22 б.
16. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері*, СХХV, 3 абз., 300 б.
17. Тылсым Сөздер, араб тілінен, № 27, 10 б.
18. Дәл сол жерде, парсы тілінен, № 44, 37 б.
19. Дәл сол жерде, араб тілінен, № 26, 10 б.
20. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері*, LXX, 2 абз., 154 б.

Дұға

Мақсаты

Дұғаның маңыздылығы жайлы ойланып-толғану
және тұрақты түрде дұға оқу әдетін дамыту

1-БӨЛІМ

Рухи Институтының курстары қатысушыларға қызмет ету жолымен жүруге көмектесу үшін арналған. Осы жолмен жүргенде бізді қос қырлы мақсат сезімі қозғалысқа итермелейді: рухани әрі интеллектуалды өсу және қоғам түрленуіне үлес қосу. Біздің мақсатымыздың осы екі қыры бір-бірінен ажыратылмас. Өз сөзінде Баһаулла бізге ескертеді:

«Жеке бастарыңның қам-қарекетін ойлап соған батып кетпендер; ойларың адамзаттың әл-ауқатын не қалпына келтірсе және адамдардың жүректері мен жандарын не тазартса, сол жайында болсын».¹

Басқа бір үзіндіде Ол айқындайды:

«...ажалды адамдардың толықтай жоқтықтан болмыс патшалығына қадам басқандағы мақсаты – олар әлемнің жақсаруы үшін жұмыс істеп, үйлесімділік пен келісімде бірге өмір сүре алуларында».²

Біздің ішкі жағдайымызға байланысты Ол мәлімдейді:

«Пәк жүрек айна тәрізді; нағыз күннің көзі онда жарқырап, мәңгілік таңы шапақ ату үшін, оны махаббатпен жалтыратып тазалаңдар және Құдайдан басқаның барлығынан босатыңдар ».³

Абдул-Баһа бізге айтады:

«Сендердің жүректерің пәк, ал ниеттерің шынайы болуы керек, сонда сендер Тәңірлік сыйларды қабылдай аласыңдар».⁴

1. Біздің ойларымыз бен қам-қарекетіміз неге шоғырлануы керек? _____

2. Толықтай жоқшылықтан болмыс әлеміне біз қандай мақсатпен қадам бастық?

3. Жүрегіміздің айнасын біз немен тазалауымыз керек? _____

4. Тәңірлік сыйларды тартатын кейбір жағдайлар қандай? _____

5. Келесінің қайсысы дұрыс?

_____ Алдымен, өзіңнің қамыңды ойлауың керек, содан соң басқалардың қамын ойлайсың.

_____ Егер сен үнемі басқаларға көмектессең, ақыр аяғында, өз мақсаттарыңнан көз жазып қаласың.

_____ Сен – өзіңнің ең жақын досыңсың.

_____ Ең маңыздысы – өзіңді не бақытты қылады соны анықтау.

_____ Армандарыңа ер, сонда олар сені бақытқа жетелейді.

_____ Басқаларға зиян келтірмесең болды, не істегенің маңызды емес.

_____ Сен біраз жақсылық істегендіктен, ниетің өзімшіл болуы әбден мүмкін.

2-БӨЛІМ

Қос қырлы мақсаттың басты бағыты – бәріміз бекзат болып жаратылғандығымыз. Баһаулла айтады:

«Уа Рух Ұлы! Мен сені бай етіп жараттым, неліктен кедейлікке ұшыраудасың? Сені бекзат етіп жараттым, неліктен өзіңді кемсітесің? Сені білім мәнінен жасадым, неге Менен басқадан білім іздейсің? Махаббаттың саз топырағынан илеп жасадым, қалайша сен басқамен әлексің? Жанарыңды өзіңе бұр, сонда бойыңда қуатты, күдіретті, Хақ мәнді Мені көресің».⁵

Төмендегі бос орындарды толтыру сізге осы үзінді бойынша ойланып-толғануға көмектеседі.

«Уа Рух Ұлы! Мен сені _____ етіп жараттым, неліктен _____ ұшыраудасың? Сені _____ етіп _____, неліктен өзіңді _____? Сені _____ жасадым, неге _____ басқадан _____? _____ саз топырағынан _____, қалайша сен _____? _____ бұр, сонда бойыңда _____, _____ Мені көресің».

Біздің жанымыздың бекзаттылығына адал болу үшін біз болмысымыздың Бастауына бұрылып, Одан ағартушылықты іздеуіміз керек. Бұған жетудің ең бұлтартпайтын жолдарының бірі дұға оқу. Сенім Сақтаушысы Шоғи Әффенді бізге оның басты мақсаты «рухани ізгіліктер мен күштерді иелену арқылы жеке адам мен қоғамның дамуы» екенін айтады. «Алдымен адамның жаны қоректенуі керек. Ең жақсы қамтамасыз ететін рухани азық ол дұға».⁶

3-БӨЛІМ

Құдай – Бәрін Білуші, Ең Дана. Ол бізді жаратты және біздің жүрегімізде не барын және біз үшін ненің ең жақсы екенін біледі. Құдай біздің дұғамызға зәру емес. Онда біз неге дұға оқимыз?

Абдул-Баһа мәлімдейді:

«Ең асқақ дұғасында адам өзінің Құдайға деген махаббатынан ғана дұға оқиды, Құдайдан немесе тозақтан қорыққандықтан емес, не болмаса жомарттыққа я жұмаққа үміттенетіндіктен емес. . . Адам біреуге ғашық болғанда, ол сүйіктісінің есімін айтпай тұра алмайды. Ал, Құдайға ғашық болған адам үшін Оның Есімін айтпай жүру қаншалықты қиын десеңші . . . Рухани адам Құдайды еске алудан басқа ешнәрседен қуаныш таппайды».⁷

Сұраққа жауап ретінде Ол түсіндіреді:

«Егер бір дос екіншісін жақсы көрсе, оның осы жайлы айтқысы келетіні орынды емес пе? Досы өзіне деген махаббатынан хабардар екенін білсе де, ол сонда да осы жайлы айтқысы келіп тұрмай ма?. . Құдай барлық жүректердің тілегін білетіні рас; дегенмен, дұға оқуға итермелейтін күш – адам баласының Құдайға деген махаббатынан туатын табиғи құбылыс».⁸

1. Келесі сөйлемдерді толтырыңыз:

а. _____ дұғамызда біз өзіміздің Құдайға деген _____
_____ ғана _____,
Құдайдан немесе _____ қорыққандықтан емес, не болмаса
_____ я _____ үміттенгендіктен емес.

ә. Біз біреуге _____ болғанда, біз _____
есімін _____. Ал Құдайға _____
_____ болған адам үшін Оның _____ айтпай жүру
қаншалықты _____ десеңші.

б. Рухани адам Құдайды _____ басқа ешнәрседен
_____ таба алмайды.

2. Біз неге дұға оқимыз? _____

3. «Құдайды еске алу» деген тіркес нені білдіреді? _____

4. Басқа адамды сүйетін адамның ең жалынды қалауы не? _____

5. Дұға оқуға деген түрткі неден бастау алады? _____

4-БӨЛІМ

Баһаулла ашқан дұғадан біз оқимыз:

«Уа Сен, барлық есімдердің Құдайы мен көкті Жаратушы! Менің дұғамды Өзіңнің Ең Асқақ, ең Даңқты көз жетпес Мәніңнің Таңғы Шапағымен, сұлулығыңнан бөліп тұрған бүркенішті өртейтін отқа және Сенің Мекеніңнің мұхитына мені апаратын нұрға айналдыр деп жалбарынамын».⁹

Дәл сол дұғада біз Құдайдан сұраймыз:

«Менің дұғамды, уа Тәңірім, тіршіліктің қайнар бұлағы ет, яғни мен онымен бірге Өзіңнің патшалығың қаншалықты жасаса, соншалықты жасайын және ғаламдарыңның әр тарабында Сені жадымда тұтайын».¹⁰

1. Қандай мағынада дұға от сияқты бола алады? Ол нені өртейді? _____

2. Бізді Құдайдан бүркейтін кейбір жамылғыларды атаңыз: _____

3. Дұға нұр тәрізді бола алады ма? Ол бізді неге жетелейді? _____

4. Дұға өміршең бұлақтың қайнар көзі тәрізді бола алады ма? Ол біздің жанымызға нені дарытады? _____

5-БӨЛІМ

Абдул-Баһаның келесі сөздерін оқып, оларға ой толғаңыз:

«Бұл жалғанда дұғадан тәтті ештеңе жоқ. Адам дұғалық қалыпта өмір сүруі қажет. Ең қасиетті күй бұл сиыну мен жалбарыну күйі. Дұға бұл Алламен тілдесу. Ең Ұлы жетістік әрі ең тәтті күй - ол Алламен тілдесу ғана болып табылады. Ол руханилықты, терең ойды және асқақ сезімді тудырады, Көк Патшалығына жаңаша сүйсініс пен ең жоғарғы зияткерлік деңгейдегі қабылдау қасиетін оятады».¹¹

1. Тіршілік әлемінде ең тәтті күй не? _____

2. «Дұғалық күй» тіркесі нені білдіреді? _____

3. Дұға тудыратын қасиеттердің кейбірін атап кетіңіз: _____

4. Осы бірнеше бөлімдерде оқыған дәйексөздерді қайта қарап, дұға табиғаты жайлы бес тіркес жазыңыз.

- Дұға – бұл _____
- Дұға – бұл _____
- Дұға – бұл _____
- Дұға – бұл _____
- Дұға – бұл _____

6-БӨЛІМ

Баһаулланың келесі сөздерін оқып медитация жасаңыз:

«Уа құлым, өзің алған Құдайдың өлеңдерін Оған жақындағандар шырқағандай шырқа, сонда сенің әуеніңнің тәттілігі жаныңды жалындатып, күллі адамдардың жүректерін өзіне баурайды. Кімде-кім Алланың ашқан өлеңдерін өз баспанасында оңаша оқыса, Құдіреттінің хабаршы періштелері оның аузымен айтылған сөздердің жұпар иісін жер-жерде таратып, әр сенуші жүректің толқуына әмір етеді. Басында күші білінбесе де, дегенмен оған берілген рақымның ізгілігі ертелі-кеш оның жан дүниесіне ықпалын тигізеді. Оның қалауы бойынша күш пен даналықтың Бастауы болған Құдай Ашылымының құпиялары ашылады».¹²

1. «Шырқа» сөзі нені білдіреді? _____

2. Біз қалайша Құдайдың өлеңдерін шырқауымыз керек? _____

3. «Оқу» сөзі нені білдіреді? _____

4. «Тарату» сөзі нені білдіреді? _____

5. Біздің әуеніміздің тәттілігі біздің жанымызға қандай әсерін тигізеді? _____

6. Біздің әуеніміздің тәттілігі басқалардың жүректеріне қандай әсерін тигізеді?

7-БӨЛІМ

Сіз Баһаулла ашқан дұғадан алынған келесі екі үзіндіні жаттап алуды қалайтын боларсыз:

«Уа Құдайым, Құдайым менің! Менің үміттерім мен әрекеттеріме қарама, көк пен жерді билеп алған Өзіңнің еркіңе ғана қара. Уа Сен, барша халықтардың Әміршісі, Сенің Ең Ұлы Есіміңмен ант етемін! Мен тек Сен қалағанды ғана қаладым, тек Сен сүйгенді ғана сүйдім».¹³

«Саған жақын болғандардың мадағы Сенің жақындығыңның аспанына көтерілу үшін, , Саған берілгендердің жүрек құстары Сенің қақпаңның есігіне жету үшін Сен тым асқақсың. Сенің барша сипаттардан қасиетті екеніңе, барлық есімдерден киелі екеніңе мен куәмін. Бәрінен Даңқты, Ең Асқақ, Сенен басқа Құдай жоқ».¹⁴

8-БӨЛІМ

Абдул-Баһа мәлімдейді:

«Құлы Алла тағалаға мінәжат етіп, көмек іздеуге және Оның қолдауын жалбарына сұрауға тиіс. Бұл қызмет етудің дәрежесі және Билеуші Ие, Өзінің кәміл даналығына сай, Өзі не қаласа соны бұйырады».¹⁵

Ол түсіндіреді:

«Рухтың ықпал ететін қасиеті бар; дұға рухани әсерге ие. Сол себептен біз «Уа Алла! Осы сырқатты сауықтыр!» деп дұға оқимыз. Құдай мүмкін жауап берер. Кімнің дұға оқитыны маңызды ма? Егер сол дұғасы аса қажет болса, Алла тағала, әр құлының дұғасына жауап береді. Оның мейірімі кең-байтақ және шексіз. Ол Өзінің барлық құлдарының дұғаларына жауап қатады. Ол мына өсімдіктің дұғасына жауап береді. Өсімдік былай жалбарынуы мүмкін: «Уа Құдайым! Маған жаңбыр жібер!» Құдай осы дұғаға жауап береді де, өсімдік өседі. Құдай кімге болмасын жауап береді».¹⁶

Біз өз дұғамызда Құдайдан мұқтаждығымызды қанағаттандыруын сұрауымыз – табиғи құбылыс. Осылай біз өзіміздің және жақындарымыздың денсаулығы үшін дұға оқимыз, өз отбасымыздың рухани және материалдық өрлеуі үшін және жетекшілік алу үшін дұға оқимыз. Біз қызмет ету жолында күш, сенім және расталуды сұраймыз. Құдайға мінәжат етуде біз, әрине, біздің өмірдегі мақсатымыз - өз еркімізді Оның еркіне сай ету екенін есте ұстауымыз керек. Сол

себеппен біз Оның Еркінің орындалуы және оған бағынуға дайын болуымыз үшін дұға оқуымыз қажет. Егер сіз Абдул-Баһаның келесі сөздерін жаттап алсаңыз, олар сізге барлық уақытта қуаныш пен сенімділіктің бастауы ретінде қызмет ететін болады:

«Уа сен, жүзін Құдайға бұрған! Жанарыңды басқаның барлығына жұм да, оны Бәрінен Даңқтының патшалығына аш. Не қаласаң да, жалғыз Құдайдан сұра; не іздесең де, жалғыз Құдайдан ізде. Бір назарымен Ол жүз мыңдаған үміттерді сыйлайды, бір көзқарасымен Ол жүз мыңдаған емделмес дерттерді сауықтырады, бір бас изеуімен Ол әр жараға шипамай жағады, бір сәтте Ол жүректерді қайғы-мұңның шынжырынан босатады. Ол Өзі істеймін дегенді істейді, біздің қандай амалымыз бар? Ол Өзінің Еркін жүзеге асырады, Ол Өзі қалағанды тағайындайды. Сондықтан мойынсұна басыңды иіп, Бәрінен Қайырымды Билеуші Иеге сенімді арту сен үшін жақсырақ болады».¹⁷

9-БӨЛІМ

Дұғалық күйде Алла тағалаға бет бұру рухани өмірдің өте маңызды талабы екендігі осы уақытқа дейін оқығаннан белгілі болды. Әсіресе, таңсәриде оянғанда және түнде ұйықтар алдында Құдайға жалбарыну қандай тәтті десеңші. Біздің күн сайын дұға оқуға жұмсайтын уақытымыз бен айтатын дұғалар саны біздің қажеттіліктерімізге және рухани аңсарымызға байланысты. Әр жағдайға байланысты Баһаулла, Баб және Абдул-Баһа ашқан көптеген дұғалардың ішінен таңдай аламыз. Сонымен қатар Баһаулла тағы да күн сайын оқылатын үш міндетті дұғаны ашты. Шоғи Әффенді айтады:

«Күнделікті оқылатын үш міндетті дұға бар. Ең қысқасы бір шумақтан тұрады, оны әр жиырма төрт сағатта бір рет сәске түсте айту қажет. «Одан басқа Құдай жоқ екеніне Тәңірі куә» - деген сөздермен басталатын орташа дұғаны күніне үш рет айту керек: таңертең, түс кезінде және кешке. Үш дұғаның ішіндегі ең күрделісі – көлемді дұғаны – қалаған уақытта жиырма төрт сағатта бір рет оқу қажет.

Сенушіге осы үш міндетті дұғаның біреуін таңдап алуға еркіндік беріледі, бірақ ол міндетті түрде біреуін оқуы тиіс және оны арнайы нұсқауларға сәйкес сүйемелдеуімен оқуы тиіс».¹⁸

Және ол жалғастырады:

«Бұл күнделікті міндетті дұғалармен қатар Сауығу дұғасы, Ахмадқа арналған жазба сияқты бірнеше басқа арнаулы дұғаларды Баһаулла

ерекше күш пен мағынаға бөлеген. Сондықтан сол қалпында қабылдануы керек және сенушілер оны мүлтіксіз сеніммен оқулары қажет, сонда олардың көмегі арқылы Құдаймен анағұрлым жақынырақ тілдесе алады және өздерін Оның заңдары мен уағыздарын анағұрлым толық ұстанамыз дей алады».¹⁹

Баһаулла ашқан күнделікті үш міндетті дұғаны әр адам, оңаша айтуы керек. Нақты бір салт жораларына сай, топта жамағатпен оқылатын күнделікті міндетті дұғаның түрі Баһаи Сенімінде жоқ. Қайтқан адамдар үшін дұға – Баһаи заңымен тағайындалған жалғыз жамағат дұғасы. Оны қатысушылардың біреуі жерлеу алдында оқиды, ал топтағы басқа адамдар үнсіз тұрады.

1. «Міндетті» сөзі нені білдіреді? _____

2. Баһаулла күнделікті міндетті дұғаның қанша түрін ашты? _____

3. Біз күн сайын барлық үш дұғаны оқуымыз қажет па? _____
4. Егер біз көлемді міндетті дұғаны таңдап алсақ, біз оны күніне қанша рет оқуымыз керек? _____
5. Егер біз орташа міндетті дұғаны таңдап алсақ ше? _____
6. Егер біз қысқаша міндетті дұғаны таңдап алсақ ше? _____
7. Ерекше күші бар кейбір дұғаларды атаңыз: _____

8. Егер сіз қысқаша міндетті дұғаны жаттамаған болсаңыз, қазір жаттаңыз:

«Уа менің Тәңірім, мені Өзінді танысын деп және Саған табынсын деп жараттың, мен бұған куә боламын. Осы сәтте мен өзімнің дәрменсіздігіме және Сенің құдіретіңе, өзімнің жұпынылығыма және Сенің молшылығыңа куә боламын.

Қиындықта Құтқарушы, Хақ Мәнді, Сенен басқа Құдай жоқ».²⁰

9. Осы дұғада біз неге куә боламыз? _____

10-БӨЛІМ

Біз, міндетті дұға заңына бағынудан алатын жарылқауларға және басқа дұғаларды жеке айтудан алатын қорегімізге қоса, үлкен не шағын жиындарда оқылатын дұғалар кезінде, біздің жанымыздың асқақтайтынын есте ұстауымыз керек. Баһаулла бізге айтады:

«Аса зор қуаныш пен жолдастықта бірге жиналыңдар және мейірімді Құдай ашқан шумақтарды оқыңдар. Солай істегенде, нағыз білім есіктері сендердің ішкі болмыстарыңа ашылады, сонда сендер жандарыңның беріктігін, ал жүректеріңнің нұрлы шаттыққа толғанын сезесіңдер».²¹

Біз күллі жер бетінде достар мен көршілер Құдайға мінәжәт ету үшін бірге жиналатын дұғалық кездесулердің мыңдап көбейіп жатқанын білуден зор қуаныш аламыз. Бүкіләлемдік Әділет Үйі жазады:

«Дұғалық кездесулер – бұл кез келген жан ене алатын, аспандық хош иісті жұта алатын, дұғаның тәттілігін бастан кеше алатын, Жасампаз Сөз төңірегінде ой толғай алатын, рух қанатында самғай алатын және Сүйіктімен тілдесе алатын іс-шаралар. Табиғи түрде пайда болатын және ол арқылы «адам жүрегінің шаһары» ашылатын рухани асқақ әңгімелесу кезінде жолдастық пен ортақ іс сезімдері туындайды».²²

Бізде дұға оқу ынтасы пайда болғанда, санамызды бұ дүниеліктің барлығынан тазарту үшін тыныштықта бірер уақыт күтеміз. Дұға оқып жатқан кезде, біз ойымызды Құдайға шоғырландырамыз. Дұға оқып болғаннан кейін, біраз уақыт үнсіздік сақтаймыз және дереу басқа шаруаға кіріспейміз. Біз басқа адамдардың жиналыста оқыған дұғаларын тыңдаған кезде де, дәл солай істейміз. Сондай жағдайларда біз дұғалық күйді сақтап, өзіміз оқып жатқандай сөздерді мұқият тыңдауымыз керек.

1. Біз Құдай өлеңдерін оқыған кезде, қандай рухта бірге жиналуымыз керек?

2. Құдай сөздерін оқу үшін бірге жиналуымыздың әсері қандай болады?

3. Дұғалық кездесулер – бұл кез келген жан
- _____,
 - _____,
 - _____,
 - _____,
 - _____,
 - _____ іс-шаралар.
4. Дұғалық кездесулерде қандай сезімдер туындайды? _____
5. Дұғалық кездесулерде табиғи түрде пайда болатын асқақ әңгімелесудің нәтижесі қандай _____
6. Дұға оқыған кезде, оңаша немесе жиналыста біз танытатын сыйластық көзқарасы жайлы бір ауыз сөз жазыңыз.
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

11-БӨЛІМ

Кітаптың бірінші тарауы күнделікті Жазбалардан үзінділерді оқу мен олардың мағынасы жайында толғану әдетіне шоғырланған. Осында сіз дұғаның маңыздылығы жайында ой қозғап, нәтижесінде күнделікті дұға оқу әдетін нығайттыңыз. Өткен бөлімде сіздің назарыңызға қауымдастықпен дұға оқудың маңыздылығы келтірілді. Осы уақытқа дейін оқығанның барлығы сізді, егер қаласаңыз, қызмет ету жолындағы бірінші әрекет болып табылатын – дұғалық кездесуді өткізуді бастауға дайындады.

Бастапқы қадам ретінде сіз бірқатар дұғаларды жаттап және оларды бірнеше досыңызбен бөлісу мүмкіндігін табуыңызға болады. Сонымен қатар сіз қауымдастығыңыздағы, кемінде бір дұғалық кездесуге қатысып, құлшынысы зор қолдаушысы бола аласыз. Осылайша, сіз дұға оқып, достасуға тұрақты түрде жиналу үшін достарыңызды, отбасы мүшелерін және көршілеріңізді шақыра отырып, өзіңіз де дұғалық кездесу өткізуді шешуіңіз мүмкін. Осы курстың екі не үш қатысушысының сондай дұғалық кездесуді бірге бастауы – әдеттегі жағдай.

Өзіңіз түсінгендей, дұғалық кездесуді қалай ұйымдастыру керектігінің ешқандай ережесі жоқ. Әрине, дұғалар мен Жазбалардан үзінділер оқылатын және асқақ әңгімелесулер орын алатын достардың мұндай жиналысы рухани күйде өтетіні анық. Дұғалық кездесуді өткізу тұрғысынан алып, келесі пікірлердің әрқайсысы жайлы бір ауыз сөз айта аласыз ба?

Махаббатпен әрі жылы лебізбен шақыру: _____

Қолайлы жағдай жасау: _____

Сыйластық күйін сақтау: _____

Қошемет көрсету үшін ат салысу: _____

Рухани асқақ әңгімелесуге ынталандыру: _____

СІЛТЕМЕЛЕР

1. Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері (Уилметт: Баһаи Баспасы, 1983, 2017 жж. басылым), XLIII, 4 абз., 105 б.
2. Бүкіләлемдік Әділет Үйінің Зерттеу Бөлімімен құрастырылған Сенімділік: Баһаи Жазбаларынан үзінділер жинағындағы Баһаулла (Лондон: Баһаи Баспасы, 1987), № 21, 5 б.
3. Таңғажайып Сүйіктінің шақыруы: Баһаулланың таңдаулы тылсым еңбектері (Хайфа: Баһаи Әлемдік Орталығы, 2018), № 2.43, 31 б.
4. Бүкіләлемдік Бейбітшіліктің Жариялануы: *1912 жылы Абдул-Баһаның АҚШ пен Канадаға барғандағы берген сұхбаттары* (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2012), 127 бетінде жарияланған 1912 жылдың 5 мамырдағы сұхбатынан.
5. Баһаулла, Тылсым Сөздер (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2003, 2012 ж. басылым), араб тілінен, № 13, 6-7 бб.
6. Бүкіләлемдік Әділет Үйінің Зерттеу Бөлімімен құрастырылған Дұға және дұғалық өмір: Баһаулла, Баб және Абдул-Баһаның Жазбалары мен Шоғи Әффенді және Бүкіләлемдік Әділет Үйінің хаттарынан үзінділердің жинағы (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2019), № 71, 31 б. жарияланған Шоғи Әффендінің атынан 1935 жылдың 8 желтоқсанында жазылған хатынан.
7. Дж.Э. Есслемент, Баһаулла және жаңа дәуір: Баһаи Сеніміне кіріспе (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2006, 2017 жж. басылым), 106 бетінде келтірілген Абдул-Баһаның сөздері.
8. Дәл сол жерде.
9. Баһаулла, Баһаи Дұғалары: Баһаулла, Баб және Абдул-Баһа ашқан дұғалардың іріктемесі (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2002, 2017 жж. басылым), 7-8 бб.
10. Дәл сол жерде, 9 б.
11. Батыс жұлдызында келтірілген Абдул-Баһаның сөздері, 8-ші том, № 4 (17 мамыр 1917), 41 б.
12. Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері, CXXXVI, 2 абз., 334 б; сондай-ақ Баһаи Дұғаларында, iii б.
13. Баһаи Дұғаларындағы Баһаулла, 8–9 бб.

14. Дәл сол жерде, 12 б.
15. Дұға және дұғалық өмірдегі Абдул-Баһа, № 24, 7 б.
16. Бүкіләлемдік Бейбітшіліктің Жариялануы, 345 бетінде жарияланған 1912 жылдың 5 тамызында Абдул-Баһаның берген сұхбатынан.
17. Абдул-Баһа Жазбаларынан Таңдаулылар (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2010, 2015 жж. басылым), № 22.1, 75-76 бб.
18. Дұға және дұғалық өмір, № 61, 25 б. жарияланған Шоғи Әффендінің атынан 1936 жылдың 10 қаңтарында жазылған хаттан.
19. Баһаи Дұғалары, 301 бетінде келтірілген 1936 жылдың 10 қаңтарында Шоғи Әффендінің атынан жазылған хаттан.
20. Баһаи Дұғаларындағы Баһаулла, 4 б.
21. Дұға және дұғалық өмірдегі Баһаулла, № 68, 29 б.
22. Өрекет жоспары: Бүкіләлемдік Әділет Үйінің таңдаулы үндеулері мен қосымша материал, 2006–2016 (Уэст-Палм-Бич: Палабра Баспасы, 2017), № 35.49, 232 б. жарияланған, 2015 жылдың 29 желтоқсанындағы жолдаудан.

Өмір мен өлім

Мақсаты

Өмір осы әлемнің өткінші жағдайлары
мен өзгерістерінен ғана құралмайтынын,
оның шынайы маңыздылығы
жанның дамуында екенін ұғыну

1-БӨЛІМ

Адам жаны материя мен физикалық әлемнен жоғары тұр. Өзінің сұхбаттарының бірінде Абдул-Баһа түсіндіреді:

«Бұл материалдық денелер атомдардан құралады; осы атомдар бөліне бастағанда, ыдырау басталады, содан кейін біз өлім деп атайтын күйге түседі. . .

Ал жанмен бәрі басқаша. Жан элементтердің қосындысы емес, ол көптеген атомдардан құралмаған, ол бір бөлінбес мәннен тұрады және сол себептен мәңгі. Ол мүлде физикалық жаратылысқа жатпайды; ол өлмейді».¹

1. «Құралған» деген нені білдіреді? _____
2. Адам жаны материалдық денелер тәрізді алуан түрлі элементтерден құралған ба? _____
3. Адам жаны физикалық мән бе? _____

2-БӨЛІМ

Сақтаушының атынан жазылған хатта «адам жаны жыныстық қатынас кезінде туындайды»² деп айтылады. «Жыныстық қосылудың» мағынасы жайында сұраққа жауап бере отырып, Бүкіләлемдік Әділет Үйі назар аударады:

«Баһаи Жазбаларынан «жыныстық қосылудың» табиғаты мен биологиялық сәтін дәл анықтайтын ешбір мағлұмат табылмады. Терминнің медициналық мәнмәтінде пайдаланылуы да, сірә, нақты емес. Шындығында, жыныстық қосылудың бір түсінігі оның ұрықтанумен сәйкес келуі; ал басқасы оның ұрықтану мен ұрықтың бекінуінен кейін, жүктіліктің басында пайда болуы. Осылайша, жанның материалдық түрмен байланысының қашан пайда болатынын білу мүмкін емес және мұндай сауалдар рухани әлемнің құпияларымен және жанның өзінің табиғатымен байланысты болғандықтан, олар адам ойының күшімен немесе зерттеулердің көмегімен шешіле алмайды».³

1. Адам жаны қашан туындайды? _____

2. «Жыныстық қосылу» термині дәл биологиялық сәтті суреттейді ме?

3-БӨЛІМ

Жан мен тәннің байланысы материалдық емес; жан тәнге кірмейді немесе оны тастап шықпайды және физикалық кеңістікте орын алмайды. Оның тәнмен байланысы жарық пен оны шағылыстыратын айнаның байланысына ұқсайды. Айнада пайда болатын жарық айна ішінде тұр дегенді білдірмейді. Сол сияқты жан да тәннің ішінде болмайды. Абдул-Баһа нұсқайтындай:

«саналы жан немесе адам рухы тәнге тәуелсіз өмір сүреді, яғни, ол тәнге енбейді; себебі тәуелділік пен ену тәннің сипаттамалары және саналы жан осылардан артық. О баста жан тәнге енбеген, сондықтан ол тәнді қалдырғанда, қандайда бір басқа мекенді қажет етпейді. Жоқ, рухтың тәнмен бұл байланысы шамның айнамен байланысындай. Егер айна жалтыратып тазартылса, онда шамның жарығы пайда болады, және егер айна сынса немесе оны шаң басса, жарық жасырын қалады».⁴

1. Төмендегі сөйлемдердегі бос орындарды толтырыңыз.
 - а. Саналы жан немесе _____ тәнге тәуелсіз өмір сүреді, яғни, ол тәнге _____;
 - ә. _____ немесе адам рухы тәнге енбейді; себебі тәуелділік пен ену _____, және саналы жан _____.
 - б. О баста жан _____, сондықтан ол тәнді қалдырғанда, _____.
 - в. Рухтың тәнмен бұл байланысы _____ байланысындай.
 - г. Егер айна жалтыратып тазартылса, онда _____ пайда болады.
 - ғ. Егер айна сынса немесе оны шаң басса, _____.
2. Біз осы уақытқа дейін оқығанның негізінде келесінің шын екенін анықтаңыз:
 - _____ Жан физикалық әлемге тиесілі емес.
 - _____ Жан тәннің ішінде болады.
 - _____ Тән – жанның иесі.
 - _____ Жан өлмейді.
 - _____ Жан ұрықпен байланысқанда, адамның өмірі басталады.
 - _____ Адам осы дүниеге келгенде, оның өмірі басталады.

_____ Адамның материалдық тіршілігі өлімнен соң жалғасады.

_____ Өмір бізбен күн сайын болатын нәрселерден тұрады.

3. Жарық пен айнаның бейнесін, жан мен тәннің арасындағы қарым-қатынасты суреттеу үшін пайдаланыңыз: _____

4-БӨЛІМ

Адам болмысын құрайтын жан мен тән арасында өте ерекше байланыс бар. Бұл байланыс осы ажалды өмір кезінде ғана жалғасады. Олардың арасындағы байланыс үзілген кезде, әрқайсысы өзінің бастауына оралады: тән – топырақ әлеміне, жан – өзінің өрлеуін жалғастыратын Құдайдың рухани әлемдеріне. Абдул-Баһа мәлімдейді:

«Адам рухының бастауы бар, бірақ соңы жоқ: Ол мәңгілік жасайды».⁵

Өзінің сұхбаттарының бірінде Ол былай деп түсіндіреді:

«Рух тәнді қажет етпейді, бірақ тән рухты қажет етеді, басқаша ол өмір сүре алмайды. Жан тәнсіз өмір сүре алады, бірақ тән жансыз өледі».⁶

Ал Сақтаушы түсіндіреді:

«Адам жанына қатысты айтар болсақ: Баһаи Іліміне сай, адам жаны адам ұрығының қалыптасуынан басталады және тәннен бөлінген соң, тіршіліктің таусылмайтын кезеңдері арқылы өтіп дамуын жалғастырады. Осылайша, оның дамуы, шексіз».⁷

1. Жоғарыдағы дәйексөздерді есте ұстай отырып, келесі сауалдарға жауап беріңіз:

а. Тәнге жан қажет пе? _____

ә. Жанға тән қажет пе? _____

б. Біз өлгенде, тән мен жанның арасындағы байланыспен не болады? _____

в. Өлімнен соң жанға не болады? _____

г. Жанның дамуы қаншалық ұзаққа созылады? _____

ғ. Өмір қашан аяқталады? _____

2. Келесінің біз осы бөлімдерде оқығанмен сай келетінін шешіңіз:

_____ Өлім – бұл жаза.

_____ Тән мен жанның арасындағы байланыс осы ажалды өмірде ғана жалғасады.

_____ Тән мәңгілік өрлеуге қабілетті.

_____ Жан мәңгі дами береді.

_____ Өлім – өмірдің соңы.

_____ Біздің тәніміз қайта тірілгенде, қиямет күні болады.

_____ Өлім сәтінде жан бұрыңғыға қарағанда көбірек бостандыққа ие болады.

_____ Өмір өліммен аяқталады.

_____ Біз өлімнен қорқуымыз керек.

_____ Ас, киім-кешек, демалыс пен күшті қалпына келтіру жан үшін қажетті.

_____ Тән өзінің қуатын тауысқан сайын, жан шаршай бастайды.

_____ Жан тәннің дерттері мен әлсіздігіне шалдықпайды.

_____ Адам баласының өлімнен кейін де физикалық қажеттіліктері болады.

5-БӨЛІМ

Біз жанның физикалық кеңістікті алмайтынын және материалдық заттар тәрізді табиғат заңдарына сай әрекет етпейтінін көрдік. Жан бұл әлемде тәннің көмегімен ықпал етеді, бірақ бұл оның өз күшін жүзеге асыратын жалғыз ғана құрал емес. Баһаулла жариялайды:

«Ақиқатын айтамын, адам жаны барлық шарықтау мен құлдыраудан биік. Ол тыныштық сақтайды, дегенмен жоғарыда қалықтайды; ол қозғалады, бірақ сонда да қимылсыз қалуда».⁸

Ал Абдул-Баһа бізге айтады:

«Адам рухының ықпалы мен қабылдауы екі түрлі екенін біліңдер; яғни, адам рухының әрекет етуі мен түсінуінің екі тәсілі бар. Біріншісі - тәндік мүшелер мен құралдар көмегі арқылы, яғни ол көзбен көреді, құлақпен естиді, тілмен сөйлейді. . .

«Рухтың ықпалы мен әрекетінің екінші тәсілі - осы тәни құралдар мен мүшелердің көмегінсіз болуы».⁹

1. Келесі сөйлемдердегі бос орындарды толтырыңыз:

а. Адам жаны барлық _____ мен _____ биік.

ә. Ол _____, дегенмен _____.

б. Ол _____, бірақ сонда да _____.

2. Жанның бұ дүниеде қабылдауы мен ықпал тигізуінің екі жолын суреттеңіз:

3. Жанның тәни құралдарсыз ықпалы мен әрекетінің мысалдарын бере аласыз ба?

6-БӨЛІМ

Енді өткен бөлімдердегі талқылаулардың тұрғысынан Баһаулла Жазбаларынан келесі үзіндіні оқыңыз:

«Адам жанының асқақ екенін және оның тән не болмаса сана кемшіліктерінің барлығынан да тәуелсіз екенін білгейсің. Науқастың әлсіздік танытуы – оның жаны мен тәнінің арасындағы пайда болатын кедергілердің салдарынан, себебі жанның өзі қандай да болмасын тәндік дерттің ықпалына түспейді. Шамның жарығын елестетіңіз. Оның сәуле шашуына сыртқы зат кедергі келтірсе де, жарықтың өзі өшпейтін күшпен жарқырай береді. Дәл осылай, адам тәніне әсер ететін кез-келген дерт – жанға өзіне тән құдірет-күшін танытуға кедергі келтіретін тосқауыл. Дегенмен тәннен ажырағанда, ол ұлылығы мен ықпалын көрсететіні соншалық – тіпті жердегі ешбір күш оған тең келе алмайды. Әрбір пәк, таза және қасиетті жан орасан зор күшке бөленеді және асқан ризашылықпен шаттанатын болады».¹⁰

1. Қалайша жан тәннің не сананың кемшіліктерінің әсеріне түспейтінін және оның тәннен ажыраған соң ненің айқын болатынын өз сөзіңізбен түсіндіріңіз.

2. Физикалық тәніміз өлген соң, біз өзіміздің тұлғамызды сақтаймыз ба?

7-БӨЛІМ

Баһаулла бізге айтады:

«Ал енді адам жаны және оның өлімнен кейінгі өмірі жайындағы сенің сұрағыңа байланысты. Жан тәннен ажыраған соң, ғасырлар мен дәуірлер айналымы, не бұ дүниенің өзгерістері мен тағдыр тауқыметі әсер ете алмайтын күй мен жағдайда Құдайға жақындағанша, өз дамуын жалғастыра беретінін анық біл. Құдайдың Патшалығы, Оның әмірлігі, Оның билігі мен күші қаншалықты созылса, жан да соншалықты жасайды. Ол Құдайдың нышандары мен қасиеттерін көрсетіп, Оның мейірімділігі мен жомарттығын ашатын болады».¹¹

1. Физикалық өлімнен кейін жан дамуын қаншалықты ұзақ жалғастырады?

2. Жан Құдайға қарай мәңгілік саяхатын қандай күйде жалғастырады?

3. Сол күйде жан көрсететін қасиеттер мен белгілердің кейбірі қандай?

4. Біз осы уақытқа дейін оқығанның негізінде келесінің шын екенін анықтаңыз:

_____ Құдайдың Патшалығы мәңгі жалғаса береді.

_____ Жан Құдайдың қасиеттерін көрсетуге қабілетті.

_____ Біз марқұмдар үшін айтатын дұғаларымыз олардың жандарының дамуына әсер етпейді.

_____ Жан тіршілігін ешқашан тоқтатпайды.

8-БӨЛІМ

Баһаулла жариялайды:

«Пәк және кіршіксіз күйінде сақталған әрбір тыңдайтын құлақ барлық уақытта және әрбір жерден «Ақиқатында, Біз Құдайданбыз және Оған ораламыз» - деген киелі сөздерді айтатын дауысқа құлақ түруге тиіс екенін білгейсің. Адамның физикалық өлімінің және оның қайта оралуының құпиясы ашылмаған және әлі де болса танылмаған. . .

Өлім әрбір шүбәсіз сенушіге өмірдің өзі болатын тостағанды ұсынады. Ол қуаныш сыйлайды және шаттық әкеледі. Ол мәңгі өмірдің сыйын береді.

Жалғыз ақиқат Құдайды, Оның даңқы асқақтай берсін, мойындау болып табылатын бұ дүниенің жемісін татқандарға қатысты, олардың келешек өмірі сондай – оны Біз сипаттай алмаймыз. Бұл жайлы тек барлық әлемнің Құдайы ғана біледі».¹²

«Уа Жоғарғының Ұлы! Өлімді сен үшін шаттықтың жаршысы еттім, неліктен қайғырасың? Саған нұрын шашсын деп жарықты жараттым. Неге одан жасырынасың?»¹³

1. Келесі пайымдаулардың қайсысы шын?

_____ Адамның жаны Құдайдан келіп, Оған қайта оралады.

_____ Өлімнен кейінгі өмір жайындағы білімнің барлығы Құдайға тиесілі.

_____ Шүбәсіз сенушіге өлім өмірмен тең.

_____ Өлім шаттық әкеледі.

_____ Өлім жайлы құпиялар бәріне мәлім.

_____ Біз өмірдің сыйларын қадірлеуіміз керек, дегенмен өлімнен қорықпауымыз керек, себебі ол – шаттықтың жаршысы.

_____ Өлімнен кейінгі өмір жөнінде білу біз үшін маңызды емес.

2. Ал енді, осы бөлімдерде оқығанды есте ұстай отырып, өмір, өлім, тән мен жан туралы қысқаша абзац жазыңыз.

2. Адам баласы құрсақ әлемінде алатын кейбір қабілеттері қандай? _____

3. Өлімнен кейінгі өмір үшін қажет болатын қандай дарындарды осы өмірде алу керек? _____

10-БӨЛІМ

Баһаулла жариялайды:

«Бұл Күні адамның нағыз міндеті – Құдайдың оған төккен рақым ағысынан өз үлесін алу. Сондықтан, сыйымдылықтың үлкендігін не кішілігін сынға алмаңдар. Бірінің үлесі уысына сиярлықтай болса, келесінікі тостаған, ал үшіншісінің үлесі тіпті құмыра толардай».¹⁵

1. Жоғарыдағы дәйексөз тұрғысынан келесі сұрақтарға жауап беріңіз:
- а. Осы Күні әр адамның міндеті не? _____

 - ә. Сіз Құдайдан алған кейбір баталарды атаңыз? _____

 - б. Жоғарыдағы дәйексөзде «сыйымдылық» сөзі нені білдіреді? _____

 - в. Неліктен біз қабілетіміздің үлкендігін не кішілігін сынамауымыз керек?

 - г. Бізге Құдай рақымынан өз үлесімізді алуға кедергі болатын не? _____

2. Келесінің қайсысы шын?
- _____ Біздің қабілетіміздің «үлкендігі не кішілігі» біздің қаншалықты ақылды екенімізді білдіреді.
- _____ Құдайға қызмет ету үшін біз өзіміздің әлсіздігімізді ұмытып, толықтай Оған сенім артуға тиіспіз.
- _____ Егер бұл дүниеде біз Құдай берген қабілеттерді дамытпасақ, келесі әлемге келгенде, біздің жанымыз әлсіз болады.

11-БӨЛІМ

Баһаулла мәлімдейді:

«Сен менен жанның табиғаты туралы сұрайсың. Жанның мәнін ең оқымысты деген адамдардың өзі ұғына алмаған, құпиясын ешбір сана, қаншалықты зерек болса да, ешқашан ашуға үміттене алмаған көктегі асыл тас, Құдайдың белгісі екенін білгейсің. Жан – барлық жаратылыстардың ішінде бірінші болып Құдайдың кәміл жетілгендігін жариялайды, Оның даңқын мойындайды, Оның шындығынан ұстанады және Оның алдында сүйіспеншілікпен ізет көрсетеді».¹⁶

1. Келесі сөйлемдердегі бос орындарды толтырыңыз:

а. Жан – Құдайдың _____.

ә. Жан – оның _____ ең оқымысты деген адамдардың өздері ұғына алмаған, _____ ешбір сана, қаншалықты зерек болса да, ешқашан _____ үміттене алмаған _____.

б. Жан – _____ жариялайды.

в. Жан – бірінші болып Құдайдың даңқын _____.

г. Жан – бірінші болып Құдайдың шындығынан _____.

ғ. Жан – бірінші болып Құдайдың алдында сүйіспеншілікпен _____.

2. Келесілердің қайсы шын?

_____ «Ашу» анықтау дегенді білдіреді.

_____ Бүкіл жаратылыстардың ішінен адамның миы ғана Құдайды бірінші болып мойындайды.

_____ «Зерек» деген тапқыр дегенді білдіреді.

_____ Оқыған адам жанның құпиясын түсінеді.

_____ Тек ұлы философтар ғана Құдайдың кәміл жетілгендігін жариялай алады.

_____ Жан туралы ойланып-толғану қажет емес, өйткені біз оны ешқашан түсіне алмаймыз.

12-БӨЛІМ

Баһаулла жариялайды:

«Сендер, құдіретті қанатының бар күшімен және кәміл жетілген әрі қуанышты сенімімен шексіз аспанда қалықтаған құс тәріздісіңдер, бірақ өзінің аш қарнын тойдыруға мәжбүр болып, төмендегі жер бетінің суы мен батпағына зарыға бет алған және өз тілектерінің тұзағына түсіп қалған ол, өзі келген әлемдерге қайтып ұшуға дәрменсіздігін сезеді. Өзінің былғанған қанатын басып тұрған салмақты сілкіп тастауға күші жетпеген, осы уақытқа дейін көкті мекендеуші сол құс қазір өзінің үйін күл-қоқыста іздеуге мәжбүр. Сондықтан да, Уа құлдарым, өздеріңнің қанаттарыңды тәкаппарлық пен құр бос тілектердің батпағымен былғамандар және Менің тәңірлік білімімнің аспанына самғауға сендерге кедергі болмас үшін, оларды қызғаныш пен жек көрушіліктің шаңымен ластануына жол бермендер».¹⁷

1. Төмендегі сөйлемдерді аяқтаңыз:

а. Бұл дәйексөзде Баһаулла айтатын құс – бұл _____.

ә. Бұл құс _____ мекендеушісі.

б. Егер оның қанаттары былғанса, ол өзінің үйін _____ іздеуге мәжбүр.

2. Енді келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

а. Қалайша жанның «қанаттары» «былғанады»? _____

ә. «Жер бетінің суы мен батпағы» тәрізді жанның қанатына салмақ түсіретін кейбір жүктер қандай? _____

б. Бізге тәңірлік білім көгінде қалықтауға кедергі келтіретін не? _____

в. Жан өзінің көктегі үйін бұ дүниенің топырағына неліктен айырбастайды?

3. Келесі пайымдаулардың шын екенін анықтаңыз:

_____ Дүниелік құмарлықтар біздің рухани дамуымызды тежейді.

_____ Біздің тәкаппарлығымыз бен құр бос тілектеріміз бізді тәңірлік білім аспанында ұшудан ұстап қалады.

_____ Қызғаныш пен жек көрушілік – адам баласының табиғи қырлары және жанға ауыртпалық түсірмейді.

_____ Біз бұ дүниелік нәрселерден безу арқылы бізге шексіз аспанда қалықтап жүруге кедергі болатын ауыртпалықтардан арыла аламыз.

_____ Жанның үйі осы әлемде.

13-БӨЛІМ

Баһаулла айтады:

«Әлемді және онда өмір сүріп, қозғалатындардың барлығын жаратқан Алла Өзінің жоғарғы әрі шексіз Еркімен адамды Өзін білу және сүю қабілетіне, яғни бар жаратылыстың негізінде жатқан басты мақсат пен рухтандырғыш күштің көзі ретінде есептелуі тиіс қабілетке және айрықша ерекшелікке бөлеуді қалаған... Барлық және әрбір жаратылыстың ең асыл табиғатына Ол Өзінің есімдерінің бірінің жарығын төгіп, оны Өз қасиеттерінің бірінің даңқын қабылдаушысы еткен. Ал адамның болмысына Ол Өзінің барлық қасиеттері мен есімдерінің нұрларын шоғырландырған және оны Өз болмысының айнасы еткен. Күллі жаратылыстың ішінен тек адам ғана осындай зор рақым мен мәңгілік сыйға лайық болды».¹⁸

1. Төмендегі бос орындарды толтырыңыз.

а. Құдай адам баласын _____
_____ қабілетіне және айрықша ерекшелікке бөлеуді қалаған.

ә. _____ ең асыл табиғатына Құдай
_____ жарығын төгіп, оны
_____ қабылдаушысы еткен.

б. Адамның болмысына Ол _____
_____ нұрларын шоғырландырған және оны _____
_____ айнасы еткен.

2. Енді келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

а. Құдайдың кейбір қасиеттерін атай аласыз ба? _____

ә. Адам жаны шағылыстыра алатын Құдайдың кейбір қасиеттерін атаңыз? _____

б. Бұл қасиеттер қалай көріне алады? _____

в. Адам баласы қандай ерекше сыйға бөленген? _____

3. Келесілердің қайсысы шын:

_____ Адамның басқа жаратылыстардан еш айырмашылығы жоқ.

_____ Құдайды білу және сүю қабілеті – күллі жаратылыстың негізінде жатқан басты мақсат пен рухтандырғыш күштің көзі болып табылады .

_____ Әрбір жаратылыстың мәні – Құдай қасиеттерінің бірінің қабылдаушысы.

_____ Адам жаны Құдайдың барлық қасиеттерін шағылыстыра алады.

14-БӨЛІМ

Баһаулла бізге айтады:

«Дегенмен Тәңірлік жомарттықтың Күндізгі Шам-Шырағы және көк жетекшілігінің Қайнар көзінен келіп, адам табиғатын бөлеген осы күш-қуаттар шырақтың ішінде жасырынып жатқан жалын мен шамның сәулелері тәрізді оның ішінде мүлгіп жатыр. Күн көзінің жарығы айнаның бетін басатын шаң-тозаңның астында жасырынғандай, мұндай күш-қуаттың нұры бұ дүниелік тілектермен

көлегейленуі мүмкін. Шырақ та, шам да өздігінен ешқандай көмексіз жана алмайды; айна да өздігінен шаң-тозаңнан ешқашан да арыла алмайды. От тұтатпайынша, шамның ешқашан жанбайтыны және айнаның бетіндегі шаңды сүртпейінше, ол ешқашан күннің бейнесін көрсетіп немесе оның жарығы мен даңқын шағылыстыра алмайтыны айдан анық».¹⁹

1. «Мүлгіп жатыр» сөзі нені білдіреді? _____

2. Адам жанында мүлгіп жатқан кейбір күштер қандай? _____

3. Шам қандай қасиетке ие? _____
4. Айна қандай қасиетке ие? _____
5. Шамның жарық бере алуы үшін сіз онымен не істеуіңіз керек? _____

6. Жарықты шағылыстыра алуы үшін сіз айнамен не істеуіңіз керек? _____

7. Шам мен айна өздерінің қасиеттерін өз беттерінше көрсете ала ма?

8. Бұл екі мысалды адам жанының күйімен қалай байланыстыра аламыз? _____

9. Адам жанының жасырын мүмкіншіліктерін көрсетуіне кім көмектесе алады?

15-БӨЛІМ

Баһаулла мәлімдейді:

«Мәңгілік Болмыс туралы білім қақпасы адамдардың алдында қашанда жабық болған және мәңгі жабық болып қала бермек. Ешбір адамның түсінігі Оның киелі сарайына ешқашан кіруге рұқсат ала алмайды. Дегенмен Өзінің рақымының нышаны және Өзінің махаббатқа

толы мейірімділігінің дәлелі ретінде Ол адамдарға Өзінің тәңірлік жетекшілігінің Күндізгі Шам-Шырақтарын, Өзінің тәңірлік бірлігінің Белгілерін көрсеткен және осы қасиетті Болмыстардың білімдері Өзінің біліміне тең келуін тағайындаған. Оларды мойындағандар – Құдайды мойындағандар. Олардың үндеуіне құлақ асқандар – Құдайдың Даусына құлақ асқандар және Олардың Ашылымының ақиқатына куә болғандар – Құдайдың Өзінің ақиқатына куә болғандар. Олардан теріс бұрылғандар – Құдайдан теріс бұрылғандар; Оларға сенбегендер – Құдайға сенбегендер. Олардың әрқайсысы – осы әлемді көктегі патшалықпен байланыстыратын Құдай Жолы және жер мен көк патшалығындағы әрбір жан үшін Оның Ақиқат Жалауы. Олар – адамдар арасындағы Құдайдың Жаршысы, Оның Ақиқатының айғақтары және Оның даңқының белгілері».²⁰

1. Жоғарыдағы дәйексөздерді есте ұстай отырып, келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

- а. Бізге Құдайды тікелей білу мүмкін бе? _____
- ә. Онда біз Құдайды қалай біле аламыз? _____

- б. Тәңірлік жетекшіліктің Күндізгі Шам-Шырақтарының кейбіреулерін атай аласыз ба? _____

- в. Құдайдың Жаршысына құлақ түргендер кімнің дауысын естіген? _____

- г. Құдайдың Жаршысының үндеуіне құлақ салмаған кезде, біз кімнен теріс айналамыз? _____

2. Келесі сөйлемдерді аяқтаңыз:

- а. Көне Болмыс туралы білім қақпасы _____
_____ қашанда _____ болған және мәңгі _____
болып қала бермек.
- ә. Ешбір адамның түсінігі _____ ешқашан
да кіруге рұқсат ала алмайды.
- б. Өзінің _____ нышаны және Өзінің _____
_____ дәлелі ретінде Құдай _____
_____ жіберген.

- в. Құдайдың Жаршысының білімі _____ тең келеді.
- г. Оларды мойындағандар – _____.
- ғ. Олардың үндеуіне құлақ салғандар – _____.
- д. Олардың әрқайсысы – _____
_____ Құдай Жолы және _____
_____.

3. Келесілердің қайсы шын?

- _____ Біз тек өзіміздің күш-жігерлеріміз арқылы ғана рухани өсе аламыз.
- _____ Алла бізге сана берген және бұл біздің дамуымыз үшін жеткілікті.
- _____ Біз Құдайдың Жаршысын мойындау арқылы рухани дамимыз және бізге көп күш-жігер танытудың қажеті жоқ.
- _____ Біз Құдайдың Жаршысын мойындау арқылы және Оның ілімдеріне сай өмір сүру үшін күш салу арқылы рухани дами аламыз.
- _____ Біз Құдайды тікелей біле аламыз.
- _____ Адам баласы дәл Құдай сияқты бола алады.
- _____ Құдай адам ұғынуынан әлдеқайда асқақ.
- _____ Біз Құдайдың Жаршысының сөздерін естіген кезде, біз Құдайдың Даусын естиміз.

16-БӨЛІМ

Баһаулла жариялайды:

«Құдайдың Пайғамбарлары мен Елшілері адамзатты Ақиқаттың тура Жолына бағыттау мақсатымен жіберілген. Олардың ашылымдарының негізгі мақсаты - өлім сағатында Ең Жоғарғының тағына аса пәктікпен, киелілікпен және толық баз кешумен көтерілуі үшін адамзатқа білім беру».²¹

Және басқа бір үзіндіде Ол айтады:

«Адам – ең жоғарғы Бойтұмар. Дегенмен лайықты білімнің жоқтығы, оны туа біткен қасиеттерінен айырады. Құдай аузынан шыққан сөз арқылы ол жаратылды; тағы бір сөз арқылы ол өзінің білімінің Қайнар Көзін мойындау үшін бағытталды; келесі бір сөз арқылы оның

жағдайы және тағдыры қорғалды. Ұлы Болмыс айтады: Адамға баға жетпес асыл тастарға толы кеніш ретінде қара. Оның қазыналарын тек білім ғана алып шығып және адамзат пайдасына жарата алады. Егер қандай да бір адам Құдайдың киелі Еркінің аспанынан жіберілген Жазбаларда ашылған сөздер жайында ой толғаса, олардың мақсаты – күллі адамзатқа бір жандай қарау екенін бірден мойындайды, сонда «Патшалық Құдайға тиесілі» деген сөздері бар мөр әрбір жүрекке басылып, Тәңірлік жомарттылық, рақым мен қайырымдылық жарығы күллі адамзатты жарқырата алады».²²

1. Құдайдың Пайғамбарлары мен Елшілері қандай мақсатпен жіберілді? _____

2. Олардың ашылымдарының негізінде жатқан мақсат қандай? _____

3. «Бойтұмар» деген сөз нені білдіреді? _____

4. Лайықты білімнің жоқтығының салдары қандай? _____

5. Лайықты білім нені тудыра алады? _____

6. Біздің біліміміздің Қайнар Көзі кім? _____
7. Біздің тағдырымыз неде? _____

8. Білім ашып көрсететін қазыналардың бірнешеуін атаңыздар _____

9. Біз Киелі Жазбалар жайлы ой толғасақ, нені бірден мойындаймыз? _____

17-БӨЛІМ

Баһаулла мәлімдейді:

«Оған қоса, сен Менен жанның тәннен ажыраған кездегі күйі жайында сұрадың. Егер жан Құдайдың жолында жүрген болса, онда ол ақиқатында, сөзсіз өзінің Сүйіктісінің даңқына қосылатынын және Оған оралатынын біл. Құдайдың әділдігімен ант етемін! Ол ешбір тіл суреттей алмайтын, ешбір қалам сипаттай алмайтын күйге жетеді. Құдай Ісіне адал болған және Оның жолында табандылықпен берік тұрған жан о дүниеге аттанған соң, Құдіреттінің жаратқан әлемдерінің барлығы одан дәм тататын үлкен күшке ие болады».²³

1. Келесі сөйлемдерді аяқтаңыз:

- а. Егер жан Құдайдың жолында жүрген болса, ол, сөзсіз, _____
_____.
- ә. Ол _____,
_____ күйге жетеді.
- б. _____ адал болған және _____
табандылықпен _____
_____ соң, _____ әлемдерінің
барлығы одан _____ ие болады.

18-БӨЛІМ

Баһаулла бізге айтады:

«Тәннен ажыраған сәтте осы дүниелік бос қиялдардан тазарған жан, батаға ие болған жан. Мұндай жан өзінің Жаратушысының Еркіне сай өмір сүріп, қозғалады және ең жоғарғы Жәннатқа енеді. Ең асқақ мекеннің тұрғындары мен Жәннат Бикештері оны айналып, Құдайдың Пайғамбарлары мен Оның таңдаулылары оған жақын болуға тырысады. Бұл жан олармен еркін сөйлеседі және барлық әлемдердің Билеуші Иесі, Құдайдың жолында төзуге мәжбүр болған жайттарды баяндайды».²⁴

«Ол күнәһарды кешіруі керек және ешқашан оның төмен дәрежесін жек көрмеуі тиіс, өйткені ешкім де өзінің ақырғы сәтінің қандай болатынын білмейді. Қаншама күнәһар өлім сағатында сенім мәніне жеткен және мәңгілік сусынын толығымен ішіп, көктегі Жиынға қарай самғаған десеңші! Және жанымен берілген сенушінің қаншамасы жанының жоғары көтерілуі сағатында өзгертіні соншалық – тіпті ең төменгі түпсіз терең отқа түскен!»²⁵

1. Жан тәннен бөлінген кезде, оның күйі қандай болуы тиіс? _____

2. Бос қиялдардың кейбірі қандай? _____

3. Бос қиялдардан тазарған жан өлімнен соң қандай күйде өмір сүріп қозғалады?

4. Мұндай жандардың серіктері кімдер болады? _____

5. Мұндай жандар Құдай Пайғамбарларымен және Оның таңдаулыларымен тілдесе ала ма? _____

6. Біз өзіміздің жер бетіндегі өміріміздің қашан әрі қалай аяқталатынын алдын-ала білеміз ба? _____

7. Бізге тағайындалған мәңгі өмірге жету үшін біз қазірден бастап не істей аламыз? _____

19-БӨЛІМ

Абдул-Баһа түсіндіреді:

«Адам рухы осы қарапайым тәни жамылғысын қалдырып, мәңгі өмір сүретіндіктен, бұл барлық мән тәрізді, еш күмәнсіз, дамуға қабілетті және осылайша, қайтыс болған адам жаны алға дамуы үшін, кешірілуге немесе тәңірлік сыйларды, жомарттықтарды және рақымды қабылдауына мінәжат етуге болады. Сол себептен Баһаулланың дұғаларында Құдайдың кешірімі мен рақымын келесі әлемге жоғарылағандар үшін өтініп жалбарынады. Бұған қоса адамдар Құдайды осы әлемде де, келесі әлемде де қажет етеді. Жаратылыстар үнемі қажетсінеді, ал Құдай, бұ дүниеде болсын, о дүниеде болсын, олардан қашанда толықтай тәуелсіз».²⁶

Неліктен біз қайтыс болғандардың жандары үшін дұға айтуымыз керек?

20-БӨЛІМ

Абдул-Баһа жазады:

«Адам жаны топырақтың осы өткінші үйіндісін қалдырып шыққанда және Құдай әлеміне көтерілген кезде, бүркеулер жоғалады да шындықтар жарыққа шығады және бұған дейін беймәлім болғанның барлығы айқындалады да жасырын ақиқаттар түсінікті болады.

Құрсақ әлемінде құлағының керең, көзінің соқыр және тілінің мылқау болғанына және барлық сезім-түйсіктерден мүлдем жұрдай болғаны жөнінде ойлап көрші. Бірақ сол қараңғы әлемнен осы жарық әлеміне өткен кезде, оның көзі көрді, құлағы естіді, тілі сөйледі. Дәл осылай, ол осы ажалды жерден Құдай Патшалығына қарай асыққан кезде, ол рухта туады; сонда оның зердесінің жанары ашылады, оның жанының құлағы естиді және олар жайлы бұған дейін бейхабар болған ақиқаттардың күллісі түсінікті әрі анық болады».²⁷

1. Төмендегі бос орындарды толтырыңыз.
 - а. Адам жаны осы әлемді тастағанда,
 - бүркеулер _____,
 - және шындықтар _____,
 - және бұған дейін беймәлім болған бар нәрселер _____,
 - және жасырын ақиқаттар _____.
 - ә. _____ әлемінде құлағымыз _____, көзіміз _____ және тіліміз _____ болған.
 - б. Біз осы әлемге туған кезде, біздің көзіміз _____, құлағымыз _____, тіліміз _____.
 - в. Дәл осылай, Құдай Патшалығына өткен кезде, біз _____.
 - г. Сонда біздің _____ жанары ашылады, біздің _____ құлағы естиді және олар жайлы бұған дейін бейхабар болған _____ күллісі _____ әрі _____ болады.
2. Келесі пайымдаулар шын ба, соны шешіңіз:
 - _____ Біз жатыр әлемінде болғанда, осы әлем жайлы білеміз.
 - _____ Біздің өлімнен кейінгі жағдайымыз - ол шындық, осы өмірде бізден жасырынулы.
 - _____ Нағыз жаңа көкжиектер біз үшін өлімнен кейін ашылады.
 - _____ Біз өлген соң, осы әлемге қайта туу үшін ораламыз.

21-БӨЛІМ

Баһаулла мәлімдейді:

«Ал енді тәндерінен бөлінгеннен кейін адам жандары бір-бірі жайында білуін жалғастыра ма деген сауалдарыңа байланысты. Алқызыл Кемеге кіріп, онда орныққан Баһа адамдарының жандары бір-бірімен араласып, тікелей сөйлесетінін және бір жандай өздерінің өмірлері, талпыныстары, мақсаттары әрі ұмтылыстарында соншалық тығыз байланысты болатынын білгейсің. Олар, ақиқатында, жақсы хабардар, қырағы әрі түсінікке ие жандар. Осылайша, Бәрін Білуші, Ең Дана бұйырған.

«Құдай Кемесінің тұрғындары болып табылатын Баһа адамдарының әрқайсысы және барлығы, бір-бірінің жағдайы мен күйін біледі, олар жақындық пен жолдастық байланысымен біріккен. Алайда осындай жағдай олардың сенімдері мен мінез-құлықтарына байланысты болуы тиіс. Бір деңгейдегі әрі бір жағдайдағы жандар бір-бірінің қабілеттері, мінездері, жетістіктері мен адамгершіліктерін жақсы біледі. Төменгі деңгейдегілер, дегенмен, өздерінен жоғарырақ деңгейдегілердің жағдайын лайықты түрде ұғынуға, немесе олардың адамгершілік қасиеттерін бағалауға қабілетсіз. Әрқайсысы өз үлестерін өздерінің Билеуші Иелерінен алулары қажет. Барлығының Тәуелсіз Билеушісі, Ең Күшті, үнемі Кешіруші, Ең Қайырымды, Құдайға жаны самғағанша, өзінің жүзін Оған бұрған, Оның махаббатында берік жүрген адам бақыт нұрына бөленген».²⁸

1. Келесі әлемде біз осы әлемде білген адамдарды танитын боламыз ба?

2. Келесі әлемде жандардың арасындағы байланыс қаншалықты жақын болады?

3. Келесі әлемде жандардың арасындағы өзгешеліктер мен айырмашылықтар неге тәуелді болады? _____

4. Кімде-кім Құдай рақымынан айырыла ма? _____

22-БӨЛІМ

Баһаулла бізді ескертеді:

«Уа құлдарым Менің! Егер осы күндері және осы жердің бетінде Құдай сендерге өз тілектерінмен ұштаспайтын нәрселерді жіберсе және көрсетсе, қамықпандар, өйткені сендерді, еш күмәнсіз, шат-шадыман қуаныш және рухани рақатқа толы күндер күтіп тұр. Қасиетті және рухани даңқты әлемдер сендердің көз алдарында ашылатын болады. Құдай сендердің пешенелеріңе осы және келер өмірде солардың пайдасынан алуға, олардың қуанышын бөлісуге және олардың қуаттандырушы рақымынан үлесін алуды жазған. Осы әлемдердің әрқайсысына және барлығына сендер, күмәнсіз, жетесіңдер».²⁹

1. Келесілердің қайсысының шын екенін шешіңіз:

_____ Біз өз қалауымыз болмаса, қынжылу керекпіз.

_____ Жақсысы да, жаманы да – барлығы – Құдайдың бұйырғаны.

_____ Шат-шадыман қуаныш күндері біздің бәрімізді күтіп тұр.

_____ Біз, сөзсіз, қасиетті әрі рухани даңқты әлемдерді көретін боламыз.

_____ Біздің пешенемізге осы және келер өмірде қасиетті әрі рухани даңқты әлемдердің пайдасынан алу жазылған.

2. Қандай да бір нәрселер біздің тілектерімізбен ұштаспаса, неліктен біз қынжылмауымыз керек? _____

3. Осы үзіндіде Баһаулла бізге нені уәде етеді? _____

23-БӨЛІМ

Осы тарауда сіздер адам өмірінің мәні жөнінде ой толғадыңыздар. Сіздер жанның табиғаты мен осы дүниедегі өмірдің мақсаты туралы, рухани қасиеттерді дамыту қажеттілігі жайында және даңқты да қуанышқа толы мәңгілік өмір жайлы бізге берілген уәде туралы көп білдіңіздер. Кітаптың екінші тарауында біз екі жақты мақсат – өзіміздің рухани және интеллектуалды өсуімізге ұмтылу және қоғамның түрленуіне үлес қосу – туралы сөйлестік. Енді сол тұжырымдамаға оралып, сіз жанның дамуы жайлы алған жаңа түсініктеріңіздің тұрғысынан, осы мақсаттың екі қырына қатысудың маңыздылығын ойлануыңызға мүмкіндік беріледі. Сіздің тобыңызбен бірге ой толғауыңыз төмендегі тақырыптарды талқылаудан бастау алуы мүмкін.

- 1. Рухани қасиеттерді дамыту*
- 2. Құдайдың заңдарына бағыну*
- 3. Адамзат нәсілінің әл-ауқатына үлес қосу*
- 4. Қызмет ету жолында алға жылжу*

СІЛТЕМЕЛЕР

1. Париждегі Сұхбат: 1911 жылы Абдул-Баһаның сөйлеген сөздері (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2006, 2016 жж. басылым), № 29.12-13, 109 б. жарияланған 1911 жылдың 10 қарашасында берген сұхбаттан.
2. Жетекшілік Жарығы: Баһаи Анықтама Файлы (Нью Дели: Баһаи Баспасы, 1988, 2010 жж. басылым), № 1820, 537 бетінде жарияланған Шоғи Әффендінің атынан 1946 жылдың 1 сәуірінде жазылған хаттан.
3. Бүкіләлемдік Әділет Үйінің атынан 2016 жылдың 28 шілдесінде жазылған хаттан.
4. Абдул-Баһа, Кейбір Сұрақтарға Жауап (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2014, 2016 жж. басылым), № 66.3, 352-53 бб.
5. Дәл сол жерде, № 38.5, 220 б.
6. Абдул-Баһаның Париждегі Сұхбат: 1911, № 28.16, 104 б. жарияланған 1911 жылдың 9 қарашасында берген сұхбаттан.
7. Жетекшілік Жарығы, № 680, 204 бетінде жарияланған Шоғи Әффендінің атынан 1937 жылдың 31 желтоқсанында жазылған хаттан.
8. *Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері* (Уилметт: Баһаи Баспасы, 1983, 2017 жж. басылым), LXXXII, 8 абз., 183 б.
9. Абдул-Баһа, Кейбір Сұрақтарға Жауап, № 61.1–2, 334 б.
10. Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері, LXXX, 2 абз., 174 б.
11. Дәл сол жерде, LXXXI, 1 абз., 176 б.
12. Дәл сол жерде, CLXV, 1–3 абз., 391–92 бб.
13. Баһаулла, Тылсым Сөздер (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2003, 2012 ж. басылым), араб тілінен, № 32, 11 б.
14. Бүкіләлемдік Бейбітшіліктің Жариялануы: *1912 жылы Абдул-Баһаның АҚШ пен Канадаға барғандағы берген сұхбаттары* (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2012), 315-16 б. жарияланған 1912 жылдың 6 шілдесінде берген сұхбаттан. (авторландырылған аударма)
15. Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері, V, 4 абз., 8 б.

16. Дәл сол жерде, LXXXII, 1 абз., 179–80 бб.
17. Дәл сол жерде, CLIII, 6 абз., 370–71 бб.
18. Дәл сол жерде, XXVII, 2 абз., 72–73 бб.
19. Дәл сол жерде, XXVII, 3 абз., 73
20. Дәл сол жерде, XXI, 1 абз., 54–55 бб.
21. Дәл сол жерде, LXXXI, 1 абз., 177 б.
22. Дәл сол жерде, CXXXII, 1 абз., 293–94 бб.
23. Дәл сол жерде, LXXXII, 7 абз., 182 б.
24. Дәл сол жерде, LXXXI, 1 абз., 176–77 бб.
25. Дәл сол жерде, CXXXV, 3 абз., 300–1 бб.
26. Абдул-Баһа, Кейбір Сұрақтарға Жауап, № 62.3, 340–41 бб.
27. Абдул-Баһа Жазбаларынан Таңдаулылар (Уилметт: Баһаи Баспасы, 2010, 2015 жж. басылым), № 149.3-4, 246-47 бб.
28. Баһаулла Жазбаларынан алынған Сөз Түйірлері, LXXXVI, 1–2 абз., 192–193 бб.
29. Дәл сол жерде, CLIII, 9 абз., 373 б.